

MARKUS
Kawuri kəji Isa Almasiwuye
Markus ruwujənadə
Linjila Markusse

Kitawu Markussedə Linjila kənyindiye wo. Markusdə, ti kəlanju kəngayamba mewun yindin Isaye falnja gəni yaye, ti sawa Biturus-a kəngayamba gadedə-aye, koro tayia jauro nojəna. Adə nangaro tayiyen kəla awo Isa cədəna-a awo ambo wuljəgəna-ayen fangeno. Saa findi bi fiakku gai ngawo karmo-a karmolan cidu-a Isayen, Ruhu Alaye tia cakke taldu ba-woaro awo ania jama Isaa gawu bəрни Rombero ruwuyeyeno. Nonowo, lamar ani ku saa dəwu yindi gai wakkajana yaye, Ala cakke Linjila adə awima gadejənnin har nandero kadio.

Akko lawarra curo kitawu adəyen dasaanadə:

Dabbarda kida Isaye (1.1-13)

Kida Isaye cidi Galileyen (1.14-9.50)

Kida Isaye cidi Yahudiyayen (10.1-52)

Kida Isaye Jerujalemnin (11.1-13.37)

Karmo-a karmolan cidu-a Isaye (14.1-16.20)

Kawuri kəji Isa Almasiwuye
Markus ruwujənadə
DABBARDA KIDA ISAYE

Nawi Yahayaye Isaro jawal dabbarduwu
(Mat 3.1-12; Luk 3.1-20; Yah 1.19-28)

1 Akko badiduram kawuri kəji Isa Almasiwu Tada Alayedə.

2 Kuren curo kitawu Nawi Ishayayen ruwuwadadə gai:

*«Nin fuwunno kəngayammi nodəkke,
jawalnəm cassai.†*

3 *Tidə kam laa karaan kowo sapce:
“Kəmandero jawal dabbargənowo,
koduramnju cəkko dewo!”
cəne mawoji.»†*

4 Nawi Yahaya Kasalama fəlediye karaan jamaro kawuri kasala tuwaye biwuwa gawurduye cəddi kərga.

5 Adəgaima am lardu Yahudiyaye-a bərni Jerujalembə-a samma nanjuro isane biwunja wuljane curo bərgəm Jordaniyen tayiro kasala tuwaye kiddo.

6 Yahayaye kajəmunjudə kanduri karimoyen caaada, canjanju ye ngirin tikkerəna. Kəmbonju ye kawi-a kəmagən-a.

7 Jamaro kawuri cədde: «Kam laa wua kənduwon kosəna je sunonjuye ngunəme wuiduma tikkəni ngawonin isi.

8 Wudə ingilan nayiro kasala ngeddəkko, amma tidə Ruhu Alayelan nayiro kasala njaddi,» yeno.

Ruhu Alaye Isaro jəptuwu-a Yiwulisse Isaa jaraptu-a

(Mat 3.13-17; 4.1-11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

---

† 1:2 1.2 Mal 3.1 † 1:3 1.3 Ish 40.3

⁹ Yim anin Isa bēla Najarat cidi Galileyedən cije bərəm Jordaniyero ise Nawi Yahaya tiro kasala kiddo.

¹⁰ Isa ingidəlan kiluwunniyama, same farakko fərəmde Ruhū Alaye alama bullam gai tiro jəpciyi kiro.

¹¹ Koro samelan kowo nukce: «Nima Tadani wo, njəraakkəna. Niramnin jaurō karwuni kəjjəna!» yeno.

¹² Sadəman Ruhū Alayedə tia cakke karaa dəriro kiluwo.

¹³ Karaadən kawu fidewuro Yiwulis tia jarapci kərga. Ti bundiya karaaye-a rokko, malaiyawa ye tiro kissagai.

KIDA ISAYE CIDI GALILEYEN

Isaye kidanju badidu

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ngawo Nawi Yahayaa kosoro casakkənayen, Isa cidi Galileyero walde jamaro kawuri kəji Alaye wulduwu badiyeno.

¹⁵ Tiye: «Sadə cədəna, nodo bargaa Alaye del karənjəna! Təmmowo, kawuri kəji Alayedəa kasaddowo!» yeno.

Isaye fuwurawanju burwoyeya bowodu

(Mat 4.18-22; Luk 5.1-11)

¹⁶ Yim laa Isa ci bərəm Galileyeya jəgai duwon, Siman-a yanjugəna Andarawus-a buni taramnja bərəmdəro fijagai kiro. Tayidə buni tawu.

¹⁷ Isaye tayiro: «Arowo wua səgaiwo, nayia kam tawuro* njadəkki,» yeno.

---

* **1:17 1.17** kam tawu - Am duwon am gade Isaa nojaro majaidə.

18 Sadəman buni taramnja koljane tia geya.

19 Koro gana fuwuyenniya, Yakuba tada Jabadiye-a yanjugəna Yahaya-a curo maarayen buni taramnja caassai kiro.

20 Sadəman tayia bowoje cijane bawanja Jabadi-a kidawunju-aa curo maaradəyen koljane tia geya.

*Isaye kam karuwaa isangaduwu
(Luk 4.31-37)*

21 Daji Isa-a fuwurawanju-a bərni Kafarnaam-bero kadira. Yim tustuye† kidənniyama, Isa dandallo ngaye jamaa alamdu badiyeno.

22 Jamadə alamdunjudəa ajapkera, dalilnjudə alamdunjudə maləmba Attaurayedə gai gəni, kənduwoaro manaji nangaro.

23 Sa adən curo dandalnjadəyen karuwama laa burwu cakke:

24 «A! Awi lambonəm andiro, Isa kam Najaratte? Andia siduwuro wa kadim? Nia asunjəkkəna, nima Tayir Alayedə wo!»‡ yeno.

25 Amma Isa sedandəro jəkkade mana dapciye: «Cinəm jange kamdəa kolle luwe!» yeno.

26 Daji sedandə burwu dunoa cakke kamdəa jəjəkce kolje kiluwo.

27 Tayi samma ajapcane amanjaro: «Attə awi? Alamdu jiri bərin, diye! Kənduwoaro sedansoro wada ciya, jagai!» canı.

28 Sadəman lawar Isaye cidi Galileye ngaro tatargaada.

---

† 1:21 1.21 yim tustuye - Səbdu. ‡ 1:24 1.24 Tayir Alayedə - Kaala Almasiwuye. Biwubawoma, am gade-a gade.

Isaye am ngəwua isangaduwu
(*Mat 8.14-17; Luk 4.38-44*)

²⁹ Dandaldən keluwunniyama, Isa-a Yakuba-a Yahaya-a rokko fado Simanne-a Andarawusse-aro leyeru.

³⁰ Ya kəsai Simannedə dondi bowada, kange tia cədana. Daji Isaro lawarnju wulyeyeranniya,

³¹ nanjuro leje mukkonju cədane tia kisango. Kangedə tia kolje, ti ye tayia sosadu badiyeno.

³² Yim adəa kəngal kikkurənniya, am dondi-a karuwamaso-a sammaa na Isayero kewudo.

³³ Am bərnidəye samma ci fadodəyen captana duwon,

³⁴ Isa am kada kasuwa jiri jiria isangayeyeno, koro sedanna kada dujeno. Amma sedannadəro manadu amarjəgənni, ti wunduro nojana nangaro.

³⁵ Wajənanjua suwa ləp Isa tawaje culuwe na wunduma baworo leje nadən moduwa kido.

³⁶ Siman-a amanju-a ye tia madaro keluwo.

³⁷ Kewandənniya, tiro: «Am samma nia manjai,» yera.

³⁸ Isaye tayiro: «Bəlawə gadero leniyo, amnja yero mana Alaye yiddəkko! Adəma nangaro kadikko,» yeno.

³⁹ Adəgaima Isa bəla bəlaro leje dandalnjan ambo mana Alaye wuljiyi, sedanna ye duji ngai duwon, cidi Galileye sammaa diriyeno.

Isaye kam barasua isangaduwu
(*Mat 8.1-4; Luk 5.12-16*)

⁴⁰ Kam barasua laa na Isayero ise tungurumje tia lowoje: «Raammaa, rangame wua isan-gasəgame tayirro walləkki,» yeno.

⁴¹ Isa kamdəa njunoje mukko sajiye tia leje: «Raakkəna, tayirro walle!» yeno.

⁴² Sadəman barasudə tia kolje tayirro walyeno.

⁴³ Daji Isa tiro marmarea cədde tia salamgeno.

⁴⁴ Tiro: «Bare awima wundumaro wulgəmmi, amma lene řimandəro fəledəgəne. Tayirro walləmmadə, sadaa Nawi Musa wuljənadəa de, jamaro shedaro waljo!» yeno.

⁴⁵ Adə yaye kamdə leje ngəwuro manaje lawardəa ndarasoro tataryeyeno, har Isa bəla fimaro rakce federo ngayiwawo, sai karaa wunduma bawolan dəgai. Koro jama ndarason yaye nanjuro isai.

2

Isaye kam tiyinju nunaa isangaduwu (Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Ngawo kawu ganayen Isa bəрни Kafarnaam-bero walladanniya, jamadə ti fadonno fangera.

² Am ngəwu isane captane, har cinnaman na baworo walyeno. Tayiro mana Alaye cəddi duwon,

³ am dewu kam tiyi nunaa laa ngojane isane nanjuro kewudo.

⁴ Amma jama captana nangaro rakcane Isaa karənjaiwawodə, daji sorodəro jawane kəla sorodəye na Isa dəganadən kajane kamdəa kəla bənarəmnjuyen sayeyera.

⁵ Isa kambørsenjadəa kirunniya, kam tiy-inju nunadəro: «Tadani, biwunəm gawurdəna,» yeno.

⁶ Daji maləmba Attauraye laa nadən napkada karwunjan:

⁷ «Awiro kam attə ngai wulji? Alaa gaskajəna, diye! Ala gənia, wunduma kambo biwu gawurjiyi bawo, mare?» cani.

⁸ Sadəman Isa awo karwunjaye asuje tayiro: «Awiro karwundon awo ania wulluwidə?

⁹ Ndaso gələ kam tiy-inju nuna adəro budu wo: “Biwunəm gawurdəna” wulduma ra “Cine bənaramməm ngone lene!” wulduma?

¹⁰ Nonowo, Tada Kambədə* nanjun kənduwo biwu ambe dunialan gawurduye mbeji!» yeno. Daji kam tiy-inju nunadəro:

¹¹ «Niro wulnjəgəkki, cine bənaramməm ngone fannəmbo lene!» yeno.

¹² Sadəman kamdə fuwu am sammayen cije bənaramnju ngoje leyeno. Tayi samma jairo ajapcane Alaa congorəne: «Awo adə gai ngaltema ruiyende!» yera.

Isaye Lewia bowodu

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Koro Isa walde ci bərəmbero kadio. Am kada kadami nanjuro isane tayia alamgeno.

¹⁴ Kodu cədi duwon, Lewi tada Alfawusse kidaramnju akki mowoyen napkadaa kiro. Isaye tiro: «Wua səgai!» yenniya, cije tia giya.

---

* **2:10 2.10** *Tada Kambe* - Kaala Almasiwuye. Isa kəla Tada Kamben manajiya, kəlanjuman manaji.

15 Isa fado Lewiyen masənarō napcəna duwon, akki mowomaso-a biwuma gadeso-a kada ye ti-a fuwurawanju-a rokko masəna dioro napkera, tayi gai kada tia jaana nangaro.

16 Maləmba Attauraye kəwu Farisawaye laa Isa biwumaso-a akki mowomaso-a rokko masəna cadiro kerunniya, fuwurawanjuro: «Awiro Isa akki mowomaso-a biwuma gadeso-a rokko masəna cadidə?» yera.

17 Isa adəa fangenniya, tayiro: «Kam dondi gənia, kam ngadə lowotor majiwawo. Jiremasoa gəni, biwumaso bowoduro† kadikko,» yeno.

Kambiwu kəla asemben
(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

18 Fuwurawa Nawi Yahayaye-a Farisawaye-a asem‡ cadai duwon, am laa na Isayero isane tiro: «Awiro fuwurawa Yahayaye-a Farisawaye-a asem cadai, amma fuwurawanəm cadaiwawodə?» cane keworo.

19 Isaye tayiro: «Mai larusaye dawunjan duwon, ngaladiya asem cadai wa? A'a, mai larusaye dawunjan duwon, asem cadaiwawo.

20 Amma sa ise mai larusayedəa dawunjan cattuluwiya, sa adən duwon asem cadai.

21 «Wunduma guntu batta bərinne ingiro cakke captənni ngoje kajəmu dinaro cukkududiwawo. Ngai cədia, batta bərində dinadəyen capte kardudə cayemaro kuraro walji.

22 Koro wunduma diben bərin ngoje satki dinaro fijiwiwawo. Ngai cədia, dibendə satkidəa

---

† 2:17 2.17 *biwumaso bowodu* - Tuwa cado Alaa jaaro. ‡ 2:18 2.18 *asem* - Faral gəni, nafila.

falji. § Diben ye bawo, satki ye bawo. A'a, amso diben bərindeə satki bərinno fijagai,» yeno.

Isa Kəma yim tustuye
(*Mat 12.1-8; Luk 6.1-5*)

²³ Yim tustuyea laa Isa-a fuwuranju-a kulo algamaye rejane kojai duwon, fuwurawadə kəla algamaye fifirdu badiyera.

²⁴ Farisawa laaye tiro: «Akko rui, awiro fuwuranəm awo yim tustuyea kəndoro haramdeə cadiidə?» yera.

²⁵ Isaye tayiro: «Sa Nawi Dauda-a amnju-a kəna fanjanadən, awo cədənədə ngaltema kitawulan kəranuwwi wa?

²⁶ Jaman Abiyatar řiman kurayedən curo Fado Alayero ngaye burodi sadaaye ngoje jəgəre amnju yero ce gewo. Rimannaro gənia, am gadero burodi sadaaye ngərodə haram!»†

²⁷ Daji Isaye tayiro: «Ala kamdeə yim tustuye nangaro alakənni, yim tustuyedə kam nangaro alakkeno.

²⁸ Adə nangaro Tada Kambedə Kəma yim tustuye, diye!» yeno.

3

Isaye kam mukkonju canaa isangaduwu
(*Mat 12.9-14; Luk 6.6-11*)

¹ Koro Isa walde dandallo kərgawo. Nadən kam laa mukko canaa mbeji.

---

§ 2:22 2.22 *dibendə satkidə falji* - Diben bərin mojolje kuraro walji nangaro, satki dinadə falji. † 2:26 2.26 1Sam 21.1-6

² Am laa ye Isaro ayau gənaduwu caraana nangaro hangalnjayen tia ninijai, yim tustuyeaman kamdəa isangayeyenoaro.

³ Daji Isa kam mukko canaadəro: «Cine dawunden dane!» yeno.

⁴ Koro jamadəro: «Yim tustuea ngəla kəndo ra diwi kəndoma halal wo? Ro njəkkawo ra ro tuluwoma halal wo?» cəne kiworo. Amma gəm kedo.

⁵ Isa gərgaje kəla karwukibbanjayen karwunju jauro kuttaje tayia ninije kamdəro: «Mukkonəm sane!» yeno. Sayenniya, mukkonju kəlewa salairo walyeno.

⁶ Farisawadə dandaldən keluwunniyama, lejane am Mai Hirudusse-a rokko sawardane jawal Isaa njejoye mayera.

Jama kadaye Isaa ga
(*Mat 4.23-25; Luk 6.17-19*)

⁷ Daji Isa-a fuwurawanju-a cijane ci bərəmbero leyera. Cidi Galileyen am kada kadami tia geya. Koro am lardu Yahudiyaye-a

⁸ Jerujalembe-a lardu Idumiyaye-a cidi adinam bərəm Jordaniye-a cidi bəрни Tirre-a Sidonne-alan kada kadami ye awo Isa cədisodəa fanjane nanjuro kadira.

⁹ Adəgaima Isaye fuwurawanjuro bare am kada captanadə tia gəgərəpcaganniro maara tiro dabbarjaa yeno.

¹⁰ Isa am kada isangajəgəna nangaro, am kasuwaasodə tia lejaro gəgərəptagai.

¹¹ Sedanso ye tia caruiya, fuwunjun tungurumjane ngujane yiljane: «Ni Tada Alaye!» cani.

12 Amma bare tia isanojaganniro tayiro jauro kikkado.

*Isaye kəngayamba mewun yindindəa galadu
(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)*

13 Daji Isa kəla kauyero juwane am tayilan məradunjuadəa bowoje nanjuro kadira.

14 Curonjan mewun yindin kəreje tayia kəngayambanjuro galayeno. Nianjudə ti-a rokko napca, tayia cunodo leja kawurinjua jamaro wuljaa,

15 kənduwo sedan dudaye cawando.

16 Akko am mewun yindin galajənadə, tayima Siman kam tiro cu Biturus cakkənadə,

17 Yakuba tada Jabadiye, yanjugəna Yahaya-a, tayi yindi yero cu Bonaji cakkəna, maananjudə tadawa raduye,*

18 koro Andarawus, Filibus, Bartolomi, Matiyu, Toma, Yakuba tada Alfawusse, Tadawus, Siman kam Kan'anaye,†

19 Yahusa Iskariyot kam mukko kəladowayero Isaa sərəttuwumadə.

*Kənduwo Isaye ndaran isi?
(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23)*

20 Daji Isa fadoro wallada. Jama kada ye caye gai captane, har Isa-a fuwurawanju-aro masəna boro katkeru.

21 Kəramiyanju adəa fangeranniya, tia taro leyerə, hangal tia maujəna cani nangaro.

22 Koro maləmba Attauraye Jerujalemlan isanadəye: «Beljabul‡ tia cədana! Kənduwo mai

---

* **3:17 3.17** *tadawa raduye* - Am ro doia. † **3:18 3.18** *kam Kan'anaye* - Kam lardunju rawoma. ‡ **3:22 3.22** *Beljabul* - Yiwulis.

sedannayen sedannaa duji,» yera.

²³ Daji Isa tayia bowoje misalnin tayiro wuljiye: «Awiawin Yiwulis rakce Yiwulissa duji?

²⁴ Kərmai duwon kəlanjuro yaktiyia, rakce dəgaiwawo.

²⁵ Fado duwon kəlanjuro yaktiyia, fadodə ye rakce dəgaiwawo.

²⁶ Yiwulis ye kəlanju lawalaje yaktiyia, rakce dəgaiwawo, dunonju cerəna.

²⁷ Wunduma rakce fado kam dunoayero ngaye kəndanju cəmoyiwawo, sai kam dunoadəa cikkeriya duwon. Cikkeriya, kəndanju cəmoyi.

²⁸ «Jiremaro nayiro wulnjagakki, biwu so, mana bastuye so samma kambo gawurdiyi.

²⁹ Amma kam Ruhu Alayea bassimadə, təmmaro tiro gawurdiywawo. Biwu har abadaro gawurdiwawo cədo!» yeno.

³⁰ Adəa wuldunjudə, ti karuwama cani nangaro.

*Isaye yanju-a yanjugənaso-a
(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)*

³¹ Isaye yanju-a yanjugənaso-a isane ci fadoyen dajane am tia bowojaro kenodo.

³² Am kada ye Isaa dirijane kəljane napcana duwon, tiro: «Yanəm-a yanəmğənaso-a deyan nia manjai,» yera.

³³ Isaye tayiro: «Wunduso yani-a yanigənaso-adə wo?» § yenniya,

---

§ 3:33 3.33 *Wunduso yani-a yanigənaso-adə wo?* - Na Alayen nankəramidə buye gəni, mana Alaye ga so, rawonju dio soye.

³⁴ am nadən napcanadəa ninije: «Akko yani-a yanigənaso-adə!

³⁵ Wundu duwon awo Ala cəraanaa cədimadə, tima yani-a yanigəna-adə wol!» yeno.

4 Misalla Isaye

Misal kasuni jəjərdumaye
(*Mat 13.1-9; Luk 8.4-8*)

¹ Koro Isa walde ci bərəmben jamaa alamdu badiyeno. Am kada kadami nanjun captane, har maararo ngaye napkeno. Amdə samma ye cidilan ci bərəmdəyen dajana ngai duwon,

² awo kadan misalnin jamaa alamgeno. Curo alamdunjuyen tayiro:

³ «Fannowo, kam laa kuloro algama jəjərduro kiluwo.

⁴ Jəjərji ngai duwon, kasuni laa jawalnin fiyada. Daji ngudowa isane cotto gewo.

⁵ Kasuni laa ye na kau kua katti ngəwu bawoalan fiyada. Katti ngəwu bawodəro, sadəman riyeno.

⁶ Amma kəngal samero tatkenniya, kausu jauje fərdu bawo nangaro rimje ngamgeno.

⁷ Kasuni laa ye na ngiwian fiyada. Ngiwidə riye algamadəa kimicciye, kəla cakkənni.

⁸ Amma kasuni laadə ye na katti ngəlaan fiyadanniya, riye kəla ficce nema tai daje kekko, laa tada fiakku fiakku, laa firakku firakku, laa mia mia,» yeno.

⁹ Daji Isaye tayiro: «Kam səmonjuamadə fanjo!» yeno.

*Dalil Isaye ambo misalnin manaduwaye
(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Na Isayen wunduma gade baworo walyeniya, tayi mewun yindində-a amnju gade tia dirijane kəljanadə-a kəla misalladəyen tia keworo.

¹¹ Isaye: «Nayiro asər nodo bargaa Alaye noduro amardəgəna, amma tayi dawundon bawomasodəro awiso misalnin wuldiyi.

¹² Ngaima: “Caruima, asujaiwawo. Fanjaima, cariwawo. Adə gənia, Alaro waldane biwunja gawurdəna!”»† yeno.

*Maana misal kasuni jəjərdumaye
(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)*

¹³ Koro Isa walde tayiro: «Misal adəa asunuwwi wa? Awiawin gəle misalla gade asunuwi?

¹⁴ Kasuni jəjərdumadə mana Alaye jəjərjo.

¹⁵ Kasuni kəla jawallen fidənasodə, tayima am manadəa fanjana duwon, sadəman Yiwulis ise mana tayilan fidənadəa cuttuluwidə wo.

¹⁶ Tayi na kauan fidanasodə ye, tayima am manadəa fanjaiyama, karwu kəjiaro camoyidə wo.

¹⁷ Amma tayilan fərdu bawo nangaro, tussaiwawo. Kəla manadəyen kuttu casaiya, bi am tayia basarjaiyama, wajane koljai.

¹⁸ Am laaso ye kasuni na ngiwian fidənasodə, tayima am manadəa fanjana duwon,

¹⁹ karwungai dio so, arsiyi mangardu so, awo gade luwaptu so karwunjaro ngasaye manadəa kəpcane tayiro faidajiyawodə wo.

---

† 4:12 4.12 Ish 6.9-10

20 Amma tayi na katti ngəlaan fidanasodə, tayima am manadəa fanjane ngojane karwunjan rojana tayiro faidajiyi, nema laa tadanju fiakku, laa firakku, laa mia mia casakkidə wo.»

Misal fatəlaye

(Luk 8.16-18)

21 Koro Isa walde: «Fatəladəa kəmon təmdaro ra cidiya dəgəllen gənaduro cawudi wa? A'a, tia kəla gənaduramnjuyen gənajai.

22 Awima gəraada federo culuwawodə bawo, koro awima asərre isanodiwawodə ye bawo.

23 Kam səmonjuamadə fanjo!»

24 Koro tayiro: «Awo fannuwiro hangal gənanowo! Jiři ambo ngalgəwwadə gai, nayi yero ngalnagai, koro adəa kojəna nayiro njasargai.

25 Kam nanjun awoamadə,* tiro casargai, amma kam nanjun bawomadə,† awo cədanadəmaa tilan camoyi.»

Misal kasuni řinəme wuraduye

26 Koro Isa walde: «Nodo bargaa Alayedə alamanju kam laa kasuni cidiro fijiya gai. Fijiyiya,

27 bune yen kal, kausu yen kal, bonewane cədi, kasunidə ye řije wuraji, amma jiři fin tədi nojənni.

28 Kattidəma cakke nema culuwi. Burwon kal cədiya, kəla ficci. Kəla cuttuluwiya, sim cədi.

---

* **4:25 4.25** kam nanjun awoamadə - Kam mana Isaye fanjidə, nodunju cərgane caye kojənarə asuji. † **4:25 4.25** kam nanjun bawomadə - Kam mana Isaye fanjiwawodə, nodunju ganadəmaa tilan camoyi.

29 Bafiyama, tayida ngoje cəwərđi, sa kalaye isəna nangaro.»

Misal kasuni mutarre
(*Mat 13.31-35; Luk 13.18-21*)

30 Koro Isa walde: «Awiro nodo bargaa Alayea rattalgəiye? Misal fin gəle tia fisarniye?

31 Alamanju kasuni mutarre gai. Kasuni mutarredə, curo kasuniya am cidilan fijai sam-mayen tima təngəri wo.

32 Amma fijaiya, řije kəskawa jərwulan sam-marə kura woro walje, dəlam kura kura cəde, har ngudoso rakcane kaudinjun fannja cadandi,» yeno.

33 Kəla raktunja fanduyen Isa tayiro mana Alayea misal kada jiri adəgainin wulyeyeno.

34 Misalnin gənia, awima tayiro wuljəgənni. Amma sa nanjun jama baworo waljiya, fuwurawanjuro awiso fisarjiyi.

Kənduwo Isaye kəla karuwa-a cambaldu ingiye-ayen

(*Mat 8.23-27; Luk 8.22-25*)

35 Yim adəa dunia ləmdu cədi duwon, Isaye fuwurawanjuro: «Leniyo bərəmdəa falliyo ci ingiye todəro koniyo!» yeno.

36 Daji jamadəa kolyeranniya, maaradən Isaa ngojane leyerə. Maara gade ye rokkonjun mbeji.

37 Daji karuwa dunoa cije ingi bərəambe cambalje maaradəro fidiye, har maaradəa ləptu mayeno.

38 Sadən Isa ngawo maaradəyen kəlanju birlan kənəm cədi. Fuwurawanjudə tia kənəmnin

kesangəranniya, tiro: «Sayinna, nuiye, ni lambonəm bawo wa?» yera.

³⁹ Isa cije karuwadəro jəkkade ingi bərəmbədəro: «Waldəne gəm bone!» yenniya, karuwadə daje dunia gəmbo walyeno.

⁴⁰ Daji Isaye tayiro: «Awiro yaayew? Kua yaye kambəsendo bawo wa?» yeno.

⁴¹ Fuwurawanjudə jauro rijane amanjaro: «A! Wundu gəle kam attə? Karuwa-a bərəm-ama mananju jagai!» yera.

5

Kənduwo Isaye kəla sedannayen (Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Daji Isa-a fuwurawanju-a bərəmdəa faljane kojane cidi Gərasawuyero kadira.

² Isa maaradəlan jəpkenniyama, karuwama laa kaurilalan culuwe tia kapkeyeno.

³ Kamdə kaurilalan kərga, koro wunduma rakce tia cikkeriwawo. Sərgalaman tia geroro yojiwawo.

⁴ Calan ngəwuro sinju-a mukkonju-aro sarga casakkəna yaye, kullum kəjan kəjanno kakamji. Wunduma rakce tia rojiwawo.

⁵ Bune-a kausu-a curo kaurila-a kauwa-ayen burwu cakke tiyinju kaunin rereji kərga.

⁶ Kamdə Isaa kuruwun kirunniya, cəgase ise fuwunjun tungurumje nguje

⁷ dunonjuro yilje: «Awi lambonəm wuro, Isa Tada Ala Mai Samemaye? Fuwu Alayen lowonjəkkəna, bare wuro ajawu gənasəgəmmi!» yeno.

⁸ Adəa wuldunjudə, Isaye calan tiro: «Sedan, kamdəa kolle luwe!» cəna nangaro.

⁹ Daji Isaye tiro: «Wundu cunəm?» cəne kiworənniya, tiye: «Cuni Kəwu Sojiyaye,* andi kada nangaro,» yeno.

¹⁰ Bare tayia cididəlan dujənniro Isaa ngəwuro lowoyeno.

¹¹ Nadən alade kada kəla kau kuruwuyen newo cadi ye mbeji.

¹² Koro sedannadə Isaa lowojane: «Aladeyadəro dusagane curonjaro ngayiyo!» yera.

¹³ Tayiro amariye caluwe curo aladeyadəyero kasargawo. Daji aladeyadə alama dəwu yindi gai ngərəmjane kaulan jəpcane bərəmdəro fida-gane ingiye ngoje kasuno.

¹⁴ Səniya aladeyadə cagase lejane bəladə-a karaanju-alan lawardəa ambo wulyeyera. Amdə ye awo wakkajənədəa kuroro keluwo.

¹⁵ Na Isayero isane kam duwon tilan kəwu sedannaye caluwunadə kajəmunju ye lujəna, hangalnju ye kalkaljəna napkada kerunniya, riyera.

¹⁶ Tayi lamar adəa carunadə awo karuwamadə-a aladeyadə-aro wakkajəgənədəa amdəro wulyeyera.

¹⁷ Daji amdə ye Isa cidinja koljoro tia lowodu badiyera.

¹⁸ Isa maaradəro ngayi duwon, kam tilan sedanna caluwunadə ye Isaa lowoje kasacco rokkonjun dəga yeno.

---

* **5:9 5.9** *Kəwu Sojiyaye* - Soji dəwu arakku gai.

19 Isa tiro amarjögænni, tiro: «Waldæne fannæmbo, ser kura Kæmande niro njæddænadæ-a jiri nia njunonjænadæ-a tayiro satkæne!» yeno.

20 Daji kamdæ leje cidi Bælamewuyen ser kura Isa tiro cæddænadæa ambo wulduwu badiyeno. Tayi samma ajapkeræ.

*Kænduwo Isaye kæla kændondi-a karmo-ayen
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

21 Koro Isa walde maaradæn bæræmdæa falje koyenniya, jama kada isane tia dirijane kælyera. Isa ci bæræmben duwon,

22 kam laa wurawa dandaldæye falnja cunju Jairus nadæro kadio. Isaa kirunniya, fuwunjun tungurumje

23 tia jauru lowoje: «Feroni kælayakku no cædi. Are mukkonæm tiro gænagæne, ngajo roaro dægæro!» yeno.

24 Isa cije kamdæ-a rokko leyeræ. Koro jama kada jaane tiro kækældagane tia gægæræpkeyera.

25 Kamu laa ye nadæn mbeji, kærwu mewun yindinno bu fidunju† dajænni.

26 Mukko karwunma ngæwusoyen jauru leiya cana, koro kændanju sammaa cuwatkæna yaye, kalkalnju cuwandænne, kasuwadæ fuwu juwui.

27 Daji lawar Isayedæa fangenniya, kamudæ ise ngawoyen susuje kalwunjudæa leyeno,

28 awoa karwunjun: «To, kajæmunju bas lekkia, ngakki,» cæni.

29 Sadæman bu fidunju dayeno, koro nanlewa cuwandænaro tiyinjun fangeno.

† 5:25 5.25 bu fidunju - Salanambu.

³⁰ Sadəman Isa ye kənduwo tilan culuwunaro asuje dawu jamadəyen suworde: «Wundu kalwuni lejo?» cəne kiworo.

³¹ Fuwuranjudəye tiro: «A! Jamadə niro kəkəldagane gəgərəmnjaana rumma duwon, wundu nia lenjoro korəmidə?» yera.

³² Amma Isa memeje kam adəa cədənədəa kuroro mayeno.

³³ Kamudə awo tiro wakkajəgənədəa nojəna nangaro, riye lolojiaro ise fuwunjun tungurumje tiro jiredə ngaa wulyeyeno.

³⁴ Daji Isaye tiro: «Feroni, kambərsenəm nangaro njəkkawo fəndəmma! Kələwan lene, nanlewa yade!» yeno.

³⁵ Isa tiro manajiyi ngai duwon, am laa fado fuwuma dandalledəro isane tiro: «Feronəm bawojəna. Awiro maləmdəa gadero suwolləmi?» yera.

³⁶ Amma Isa awo wuljaidəa fangenniya, fuwuma dandalledəro: «Bare rinəmmi, biya yasarail!» yeno.

³⁷ Biturus-a Yakuba-a yanjugəna Yahaya-a gənia, bare wunduma gade tia jəganni yeno.

³⁸ Fado fuwuma dandalledəro kadiranniya, Isa jama captana kalala fijai kiro, laa so cadı, laa waiyo canı.

³⁹ Kərgaanniya, Isaye tayiro: «Awiro kalala finuwi ye, so diwi yedə? Ferodə bawojənni, kənəm cədi,» yeno.

⁴⁰ Amma tia rujane tiro kaasu keddo.

Amdə sammaa deyaro kittuluwunniya, ferodəye bawa-a ya-a am tia casadduwunədə-aa ngoje na ferodəyero kasargawo.

⁴¹ Ferodæa muk koyen kidanniya, tiro: «Talita kum!» yeno, maananjudæ: «Feroma, niro wulnjægækki, cine!»

⁴² Sadæman ferodæ cije dadadu badiyeno. Tidæ kærwunju mewun yindin. Adæa kerunniya, jauru ajapkera.

⁴³ Daji Isa wada ce tayiro bare wunduma lawar adæa fanjenni yeno. Koro awo kæmboye ferodæro cado yeno.

6

Am bæla Najaratte Isaa wadu

(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Daji Isa nadæa kolje bæla wurajænadæro kadio. Fuwurawanju ye tia geya.

² Yim tustuyea dandallan jamaa alamdu badiyeno. Am tia kærænjana ngæwuso ajapcane: «Ndaran kam attæ awo ania kiwando? Nan-rashidu tiro tina attæ awi? Koro ndayilan awo ajabba ajabba mukkonjuyen tædi?»

³ Ti gæna katako karoma, tada Merambe, yeiya Yakubaye-a Josiye-a Yahusaye-a Simanne-adæ wo? Koro yanjugænawa ferowadæ-a rokko kærgaiye, mare?» cane tia kasatturo wayera.

⁴ Isaye tayiro: «Nawi curo bælanjaye-a durnjuye-a am fannjaye-aro kajia, darajanjua,» yeno.

⁵ Adæ nangaro nadæn awo ajabba ajabba rakce cædænni, sai am dondi gana laaro mukkonju gænajiye tayia isangayeyeno.

⁶ Adægaima Isa kæla kambærsenambunjayen ajapkeno. Daji bæla bælaro leje jamaa alamdu badiyeno.

*Isaye kəngayambanju mewun yindindəa nodo
(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)*

⁷ Daji Isa mewun yindindəa bowoje tayiro kənduwo kəla sedannayen ce tayia yindi yindiyeen nodo badiyeno.

⁸ Tayiro wada ce bəlawurodəro ka gənia, bare awima ngojanni: kəmbo, bi ngərwu, bi wuɾi,

⁹ koro suno casakko, amma bare gəmaje yindi ngojanni yeno.

¹⁰ Koro tayiro: «Ndaran yaye fado ngawuwwadən nammowo, har kawu nadəa kolluwiro.

¹¹ Amma ndaran yaye nayia njamowonni bi manando fandu wayeraa, nadəa kolluwiya, katti sindoye kagangowo,* tayiro shedaro waljo!» yeno.

¹² Adəgaima kəngayambanjudə lejane ambo kawuɾi cadde tuwa cado yera.

¹³ Sedan kada duyera, koro am dondi kadaro kəndawu jaitunne fijagane samjagane tayia isan-gayeyera.

*Mai Hirudusse Nawi Yahayaa roro njejo
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)*

¹⁴ Mai Hirudus lawar ani sammaa fangeno, dalilnjudə cu Isayedə ndarasoro tatardəgəna nangaro. Am laaye: «Yahaya Kasalama roaro walje cijo! Adəma nangaro kənduwo awo ajabba ajabba dioye nanjun mbeji,» cani.

¹⁵ Laaye: «Ti Nawi Iliya,» cani. Laaye: «Ti nawi, nawiya kureye falnja gai,» cani.

---

* **6:11 6.11** katti sindoye kagangowo - Səmo kasta. Wowom Alayero tayia koljagai.

¹⁶ Amma Mai Hirudus adæa fangenniya, tiye: «Yahaya kam kəlanju kamməkkənadə roaro walje cijo!» yeno.

¹⁷ Caman Mai Hirudus Ya Hirudiyaa, ti kamu yanjugəna Mai Filibusse duwon, kamuro cəmowona. Ti nangaro, Mai Hirudus cakke Yahayaa cadane cekkere kosoro kesakko,

¹⁸ dalilnjudə Yahayaye Mai Hirudusso: «Kamu yanəmgənyaye mowodə haram!» cənna nangaro.

¹⁹ Koro Ya Hirudiya Yahayaa wul wajəna, har tia roro njejoro maji. Amma jawal cuwandənni,

²⁰ dalilnjudə Mai Hirudus Yahayadə jirema ye, kam Alaye yero asujiye tia riye cəriwi nangaro. Mai Hirudus tia kərənjiya, hangalnju ciji, adə yaye mananju fanduro cəraana.

²¹ Ngaima duwon Ya Hirudiyaye sanju kadio.† Saanduri Mai Hirudus tambənyaye kidənniya, Mai Hirudus wakkilanju-a kajallawanju-a amwurawa cidi Galileye-aro masəna kəji dabbaryeyeno.

²² Fero Ya Hirudiyaye ise bikke kirandənniya, Mai Hirudus-a kusottowanju-a ye karwunja jauro kəjiyeno. Maidəye ferodəro: «Awi yaye ronəm cəraanadəa suwore niro njikke!» yeno.

²³ Kansi juwune tiro: «Kore! Awodə reda cidiniyero walyeno yaye, niro njikki,» yeno.

²⁴ Daji ferodə culuwe yanjuro: «Yani, awiro tia korəkki?» yenniya, Ya Hirudiyaye: «Kəla Yahaya Kasalamaye!» yeno.

²⁵ Sadəman ferodə dəgalje na Maidəyero walde tiro: «Wuro kərmamaro kəla Yahaya

---

† **6:21 6.21** *Ya Hirudiyaye sanju kadio* - Sanju kənnasar fandoye kadio.

Kasalamaye curo buwuruyen simiya, raakko!» yeno.

²⁶ Maidə karwunju jauro kuttu yaye, kansi bonju-a kusottowanju-a nangaro ferodəro daptuwu cəraanni.

²⁷ Sadəman kowonanju laaro wada ce kəla Yahayayedəa cuwudo yeno. Kowonadə leje kosolan kəla Yahayaye kamje

²⁸ kəlanjudəa buwurulan cuwude ferodəro kaino, ti ye ngoje yanjuro kaino.

²⁹ Fuwurawa Yahayaye lawar adəa fangeranniya, isane kaminnju ngojane caade kauriro casakke sənayera.

*Isaye am dəwu uwu ambadu
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Yah 6.1-15)*

³⁰ Kəngayambadə na Isayen captane awo cadəna-a jifi jamaa alamjana-a sammaa tiro wulyeyera.

³¹ Isaye tayiro: «Arowo runde karaa na wunduma bawo laaro leniyo, tussowo!» yeno, dalilnjudə am kada kadami nanjaro isane waldai, har dama masəna dioyemaa cawandənni nangaro.

³² Daji tayi runja maararo ngasaye karaa na wunduma baworo leyer.

³³ Amma ledu cadilan am kada tayia carune asujane bəla samman caluwe silan cagase tayin fuwunno nadəro leyer.

³⁴ Isa maaradən jəpkenniya, jama kada captanadəa cure tayia njunoyeno, tayi alama dimiya səni bawoa gai nangaro. Daji awo kadan tayia alamdu badiyeno.

³⁵ Dunia ləmğenniya, fuwurawanju isane tiro: «Na adə karaa bowu, koro dunia ye ləmğəna.

³⁶ Jamadəa salamme, bəla-a bələdeya-asoro leja awo kəmboye cesiwo!» yera.

³⁷ Amma Isaye tayiro: «Nayima awo kəmboye tayiro yowo!» yeno. Tayiye: «A! Leniye kəmbo dinariyus‡ yer yindia yuwiye tayiro yiye wa?» yera.

³⁸ Isaye: «Burodi ndawu taw? Lenowo ruiwo!» yeno. Lejane kerunniya, tiro: «Uwu buni yindia,» yera.

³⁹ Daji Isa wada ce jamadəa yakca kəwu kəwuro kəla kajim kəriyen napca yeno.

⁴⁰ Adəgai amdə yaktane laa mia mia, laa fiwu fiwuro napkera.

⁴¹ Daji burodi uwudə-a buni yindidə-a ngoje kəla samero sapce Alaro ardiyenniya, burodidəa fəsakce fuwurawanjuro ce fuwu jamadəyen gənayera. Koro buni yindidə yea tayi sammaro dagaryeyeno.

⁴² Tayi samma jawune kulyera.

⁴³ Fuwurawadə gaptowo burodiye-a buniye-aa capkeranniya, jowo mewun yindin kesəmbəro.

⁴⁴ Am kəmbo adəa jawunadə kongwa dəwu uwu.

Isaye kəla ingiyen silan ledu

(Mat 14.22-36; Yah 6.16-24)

⁴⁵ Sadəman Isa fuwurawanjudəa cakke tin fuwunno bərəmdəa koja ci todəro bəla Baitsai-dayero lejaro maararo kasargawo, ti ye jamadəa salamji yeno.

---

‡ **6:37 6.37** *dinariyus* - Wuri Rombe. Dinariyus faldə alwasi kida kawu falle.

⁴⁶ Tayia salamgenniya, moduwa dioro kēla kau kuruwuyero giwa.

⁴⁷ Kəngal kikkurənniya, maaradə dawu ingiyen, Isa ye ti tilonju lok kēla kauyen.

⁴⁸ Karuwa dunoa nangaro fuwurawanju ki-addin fuwuro lejairo kirunniya, Isa sa yakku buneyen kēla ingiyen silan nanjaro kadio. Karənnjayan kodu cəraana duwon,

⁴⁹ Isa kēla ingiyen silan ledu cədidəa kerunniya, kaime kam nunaye cane burwu kesakko.

⁵⁰ Tayi samma tia caruna ye, karwunja kamdəna ye. Sadəman Isa tayiro manajiye: «Karwundo gerowo, wuma! Bare rinuwwi!» yeno.

⁵¹ Daji tayiro kəldiye maaradəro kərgaanniya, karuwadə gəm nəmgeno. Tai dajane ajapcana,

⁵² dalilnjudə maana lamar burodi uwuyedəa asujanni, kəlanja tikkerəna nangaro.

⁵³ Daji bərəmdəa faljane koyeranniya, cidi Genesarettero isane maaradəa kekkerə.

⁵⁴ Maaradən jəpkeranniyama, am cididəye Isaa asuyera.

⁵⁵ Adəgaima amdə cagase cididə ngaro tatardagane amnja dondiso kēla bənaramnjayen ngojane ndara yaye na ti mbeji fanjanadəro njado badiyera.

⁵⁶ Bələdeya, bi bəla, bi bəla kuloye, biya ndara duwon na lejəna ngasoro am dondisodəa ngojane cawude ci kalwunjuyə runju lejaro tia lowoyera. Am kalwunjudəa lejana samma ngayera.

Ada amwurawaye
(Mat 15.1-9)

¹ Farisawa-a malamba Attauraye laa-a Jeru-jalemlan isane na Isayen capkadaranniya,

² fuwurawanju laa mukkonja tayir gənin bəri jawui kero, maananjudə mukkonja tuljanni.

³ Wotte Farisawadə-a yaudiya samma-a ada amwurawanjayeja jaane mukkonja kalkallo tuljannia, kəmbo jawuiwawo.

⁴ Kasuwulan isaiya, kasaldannia, kəmbo jawuiwawo. Koro ada gade kada cadana cadi mbeji, gəmdowolom so, tasa so, kulo so tulda gai.

⁵ Daji Farisawa-a malamba Attauraye-aye Isaro: «Awiro fuwurawanəmdə ada amwurawayedəa koljane mukkonja tayir gənin kəmbo jawuidə?» cane tia keworo.

⁶ Isaye tayiro: «Nayi mənafəkkaso, awo Kəmande kuren ci Nawi Ishayayen kəlandon wuljənadə jire, kitawulan ruwuwadadə gai. Tiye:

*«"Jama adə cilan wuro daraja sadi,
amma karwunjan nanin kuruwujana.*

*⁷ De sullo wuro ambənsagai,
alamdunjadə wada kambe,"† cənna.*

⁸ «Wada Alaye kolluwe ada kambe gawwa.»

⁹ Koro tayiro: «Fagat, wada Alaye wanuwe adando garo jauro nonuwwa!

---

† 7:7 7.6-7 Ish 29.13

¹⁰ Kuren Nawī Musaye: “Bawanəm-a yanəm-aro daraja ye!”† koro “Kam duwon bawanju bi yanjua rujənamadə, tia roro ceyeso!”† cənna.

¹¹ Amma nayiye: “Kam bawanju-a yanju-aro: ‘Awo nanin nuwandro təmanuwwadəa Alaro gənağəkkəna,’ cənia,

¹² bare gadero bawanju-a yanju-aro banajəgənni,” nuwi.

¹³ Adəgaima adando tatarnuwe mana Alayedəa bowuro kalakkew. Koro awo kada jiri adə gai diwi,» yeno.

Tayir-a tayir gəni-a
(Mat 15.10-20)

¹⁴ Koro Isa walde jamadəa nanjuro bowoje tayiro: «Nayi samma fannowo, asunowo!

¹⁵ Awo deyalan curo kambero ngaye kamdəa tayir gəniro cədima bawo, amma awowa curo kamben caluwidə, tayima kamdəa tayir gəniro cadi wo.

¹⁶ [Kam səmonjuamadə fanjo!]

¹⁷ Isa jamadəa kolje fadoro kərgaanniya, fuwurawanjudə kəla misal adəyen tia keworo.

¹⁸ Isaye tayiro: «A! Nayi ye kəla jakkadaa wa? Awi yaye deyalan curo kambero ngaanadə kamdəa tayir gəniro cədiwaworo nonuwwi wa?

¹⁹ Dalilnjudə karwunjuro gəni, curonjuro ngaye tiyinjuyen culuwi,» yeno. Adəgainin kəmbo samma halallo asuyeyeno.

²⁰ Isaye walde tayiro: «Awo curo kamben culuwidə, tima kamdəa tayir gəniro cadi wo.

---

† 7:10 7.10 NL 20.12; SK 5.16 † 7:10 7.10 NL 21.17; Lew 20.9

²¹ Dalilnjudə niadiwi so, jarawa so, nambawu so, kam njejo so,

²² kənjəna so, mangar so, nankəlodo so, curoyindi so, nanjane so, nandəri so, ngadar so, rokura so, hangalnambu so karwu kambedəman caluwi.

²³ Awo diwi ani samma curo karwudəyen caluwe kamdəa tayir gəniro cadi,» yeno.

*Kamu lardu kərdiyaye ser Alaye fando
(Mat 15.21-28)*

²⁴ Daji Isa cije nadəa kolje lardu bəрни Tirre-a Sidonne-ayero* leyeno. Bare wunduma ti mbejiro asujənni fado laaro kərgawo, amma gəradunjudə yojənni.

²⁵ Kamu laa feronju kəlayakku karuwaa lawar Isaye fangenniya, ise fuwunjun tungurumgeno.

²⁶ Kamudə lardu Gəresse tia cidi Siri-Fenisiyan kesambo. Daji Isa sedandəa feronjulan dujoro tia ngəwuro lowoyeno.

²⁷ Isaye tiro: «Kolle burwon yalla jawo kulja, kəmbo yallayedəa ngonəme kərisoro njodə jussənni!» yenniya,

²⁸ kamudə tiro kalakciye: «Aaa, Kəma. Adə yaye kərisodəma kəmbo yalla koljane cidiro cukkurənadəa jawui,» yeno.

²⁹ Daji Isaye tiro: «Kəla mananəm adəyen lene, sedandə feronəmlan culuwuna,» yeno.

³⁰ Adəgaima kamudə fadoro walladanniya, feronju kəla dəgəllen bowada nayeyeno, koro sedandə tilan culuwuna.

---

* **7:24 7.24** lardu bəрни Tirre-a Sidonne-aye - Lardu kərdiyaye.

Isaye kam muwa ye, kægənji yea isangaduwu

³¹ Daji Isa lardu bərni Tirredəa kolje cidi bərni Sidonneyen koje bərəm Galileye cidi Bəlamewudəyero kadio.

³² Nadən tiro kam laa muwa ye, kægənji ye cakkude Isaa lowojane mukkonju tiro gənajuwo yera.

³³ Isa kamdəa dawu am captanayen səgəriro kittuluwunniya, ngulondonju curo səmo yindi kamdəyero cakke lalları təwaje təlam kamdəyea leyeno.

³⁴ Daji Isa kəla samero sapce captiye sinje: «Efata!» yeno, maana efatayedə fərəmdəne.

³⁵ Sadəman səmo kamdəye fərəmdə, awo təlamnjuro mana dapcəgəna ye wuide, farakko manadu badiyeno.

³⁶ Isa amdəro wada ce bare wundumaro wul-jaganni yeno. Amma wada ce sapciyi yaye, cayemaa kojənarə manajaidəma.

³⁷ Amdə jauro na kojənarə ajapcane: «Awisoa kalkallo cədəna, har muwasoa fanjairo cədi ye, kægənjişoa manajairo cədi ye!» canı.

8

Isaye am dəwu dewu ambadu
(*Mat 15.32-39*)

¹ Yim anin caye gai jama kada na Isayen mbeji, koro awima kəmboye nanjan bawo. Daji Isa fuwurawanjua nanjuro bowoje tayiro:

² «Jama kada adəa njunokkəna, dalilnjudə ku rokkonilan kawunja yakku, koro awima kəmboye nanjan bawo nangaro.

³ Kənanjaa duwon tayia fannjaro lejaro salamməkkia, jawallan dunonja baworo walji, laanja kuruwun isana nangaro,» yeno.

⁴ Fuwurawadəye tiro: «Ndaran gəle karaa adən kam rakce kəmbo cuwande jama ania ambaji?» yera.

⁵ Isaye tayiro: «Burodi ndawu nandon?» cəne kiworənniya, tiro: «Tulur,» yera.

⁶ Daji Isa jamadəa cakke cidin napkera. Burodi tulurdəa ngoje Alaro ardiyenniya, fəsakce fuwurawanjuro ce fuwu jamadəyen gənaja cəne fuwunjan gənayera.

⁷ Buni sanana ye nanjan mbeji. Isa bunidə yea ngoje Alaro ardiyenniya, fuwurawanjuro ce fuwu amdəyen gənaja yeno.

⁸ Jamadə jawune kulyera. Fuwurawadə gaptowodəa capkeranniya, jowo kalaram tulur kesəmbəro.

⁹ Nadən am alama dəwu dewu gai mbeji. Daji Isa jamadəa salamgenniyama,

¹⁰ ti-a fuwurawanju-a maararo ngasaye cidi Dalmanutayero leyer.

Alama sameye mada (Mat 16.1-4)

¹¹ Daji Farisawa laa isane kambiwu Isaro njəddo badiyera. Tia rijapturo alama laa sameye tayiro fəlejuworo mayera.

¹² Amma Isa captiye sinje: «Awiro am jaman adəye alama majaidə? Jiremaro nayiro wulnjagakki, alama fima am jaman adəyero fəlediyawo,» yeno.

13 Daji tayia kolje maaradəro walde ngaye bəram falje kanji todəro koyeno.

*Yis Farisawa-a Mai Hirudus-aye
(Mat 16.5-12)*

14 Fuwurawadə ngešsane burodi ngojanni. Burodi fal curo maaradəyen gənia, nanjan awo kəmbəoye bawo.

15 Isa səmonja kasse tayiro: «Yis Farisawa-a Mai Hirudus-ayero hangal gənanowo!» yeno.

16 Tayidə kattenjan kəla burodinja bawoyen mana badiyera.

17 Isa adəa asuje tayiro: «Awiro kəla burodi nandon bawoyen mananuwidə? Ra, kua yaye ruwe asunuwwi wa? Nayi kəla tikkerənaa wa?

18 Simndoa duwon ruwwawo wa? Səmondoa duwon fannuwwawo wa? Ra, nayi ngeskada?

19 Burodi uwu am dəwu uwuro fəsakkeyekkəniya, gaptowodən jowo ndawu yimbəruw?» yeno. Tiro: «Mewun yindin,» yera.

20 Isaye: «Koro burodi tular am dəwu dewuro fəsakkeyekkəniya, gaptowodən jowo kalaram ndawu yimbəruw?» Tiro: «Tular,» yera.

21 Daji tayiro: «To, kua yaye asunuwwi wa?» yeno.

Isaye kambua isangaduwu

22 Isa-a fuwurawanju-a bəla Baitsaidayero kadiranniya, am laa kambu laaa cawude Isaa lowojane kamdəa lejo yera.

23 Daji Isa kambudəa mukkoymen cədanə jeje ngawo bəlayero kittuluwo. Simnjuro lallari təwajiye tiro mukko gənajiye: «Awo laa rumi wa?» cənə tia kiworo.

²⁴ Kambudə kəla sapce: «Aaa, am rukki, amma alamanja kəska dadajai gai,» yeno.

²⁵ Koro Isa walde simnjuro mukko gənayeyenniya, ricce sim cuwande awiso farakko curuiro walyeno.

²⁶ Daji Isaye: «Bare bəladəmaro waldəme ngaammil!» cəne kamdəa salamje fadoro lejo yeno.

Biturusse Isama Almasiwu Alayedə woro asudu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Isa-a fuwurawanju-a bəladeyaso cidi bərni Kaisariya Filibiyen dasaanadəro leyera. Kəla jawallen duwon, Isaye fuwurawanjuro: «Wunduro wua amsodə ngosera?» cəne tayia kiworo.

²⁸ Tayiye: «Am laa Yahaya Kasalama canı, laaye Nawi İliya canı, laaye nawiya kureye falnja canı,» yera.

²⁹ Daji Isa walde: «Nayidə, wunduro wua ngosew?» cəne tayia kiworənniya, Biturusse: «Nima Almasiwudə wo!» yeno.

³⁰ Amma Isa səmonja kasse tayiro bare wundumaro ti wunduro wuljaganni yeno.

Isaye kəla karmonju-a karmolan cidunju-ayen wuldu

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Koro Isa fuwurawanjuro Ala katarjəna Tada Kambədə kuttu tai dajə canə amwurawa-a wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a tia wajane roro ceyesi, koro kawu yakkua roaro walje ciji cəne tayia alamdu badiyeno.

³² Adæa federo tayiro wulyeyeno. Biturus tia sægæriro cuttuluwe tiro njækkado badiyeno.

³³ Amma Isa suworde fuwurawanjua kirunniya, Biturusso jækkade: «Nani kolle, Yiwulis! Awo karwunæmlan tammadæ Alaye gæni, kambe!» yeno.

³⁴ Daji Isa jamadæ-a fuwurawanju-aa nanjuro bowoje tayiro: «Kam laa wua ga cæraanaa, mæradu kælanjuye wajo kæskanju karmoye ngojo wua sæga.

³⁵ Dalilnjudæ wundu duwon ronju riwo cæraanamadæ ronjudæa cuwatki, amma wundu duwon wu-a kawuri kæji Alaye-a nangaro ronju cuwatkænamadæ ronjudæa cæriwi.

³⁶ Kam dunia adæ ngæa jægande ronju asarjiya, nda riwanju?

³⁷ Awi gæle kam ce ronju cuwandi?

³⁸ Wundu duwon jaman am kænjàna so, awo diwi so dioye adæn kæla wu-a manani-ayen nangujænamadæ, Tada Kambedæ ye daraja Bawanjuyen malaiyawa sameye-a rokko isiya, tia nanguji,» yeno.

9

¹ Koro Isa walde: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, am laa na adæn daada mbeji, kawu kawunja dajidæro, nodo bargæa Alaye kænduwoaro isi carui,» yeno.

*Isaye darajanjua fæledu
(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)*

² Ngawo adæyen kawu arakkua Isa cije Biturus-a Yakuba-a Yahaya-a runjaa ngoje kæla kau

kuruwu laayero gewa. Fuwunjan Isaye alamanju falde

³ kajəmunju ye bul fok tai daje yiyiljiro walyeno, jiri wunduma dunialan kare tulje rakce buljiwawodə gai.

⁴ Koro Nawi Iliya-a Nawi Musa-a tayiro fəledagane Isa-a jandedu badiyera.

⁵ Daji Biturusse Isaro: «Sayinna, andi na adən mbejidə jauro ngəla. Kolle ngurwo yakku lammiyo: fal kaanəm, fal Nawi Musaye, fal ye Nawi Iliyaye,» yeno.

⁶ Awo wuljidəmaa nojənni, tayi rijana nangaro.

⁷ Daji fofou ise tayia jakkeno. Curo fofoudəyen kowo nukce: «Adəma Tadani wo, tia jauro raakkəna. Mananju fannowo!» yeno.

⁸ Sadəman memeyeranniya, Isa tilonju lon gənia, wundumaa carunni.

⁹ Kəla kaudəyen jəpcai duwon, Isa tayiro sapciye bare awo caruna adəa wundumaro wuljaganni, sai Tada Kambədə karmolan cijiya duwon yeno.

¹⁰ Tayi ye lamar adəa curonjan royera, amma awi maana karmolan ciduyədə woro kattenjan tawori kasarga.

¹¹ Daji fuwurawadəye tiro: «Awiro maləmba Attaurayedə sai Nawi Iliya burwoje isi* canidə?» cane tia keworo.

¹² Isaye tayiro: «Jiremaro Nawi Iliya burwon ise awiso kalkallo kalakci. Awiro gəle kitawulan

---

* **9:11 9.11** *Nawi Iliya burwoje isi* - Kawu Almasiwu Alaye isidəro, Nawi Iliya isi.

Tada Kambedə tai daje kuttu cane am tia rujane wajai ruwuwadadə?

¹³ Amma nayiro wulnjagakki, Nawi Iliya isəna, koro awiso kuttu ronja cəraanaa tiro keddo, jifi kəlanjun kitawulan ruwuwadadə gai,» yeno.

*Isaye tada karuwaa isangaduwu
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Na fuwurawa gapcanadəyero kadiranniya, am kada kadami tayia dirijane kəljana, koro maləm̄ba Attauraye ye tayiro kambiwu caddi kero.

¹⁵ Jamadə Isaa kerunniyama, tayi samma ajapcane cagase isane tia lewayera.

¹⁶ Daji Isaye fuwurawadəro: «Kəla awiyen tayi-a kambiwu diwi?» cəne tayia kiworo.

¹⁷ Curo jamadəyen kam laaye tiro: «Sayinna, tadani niro njukkudəkko. Ti karuwaa, sedandə tiro mana dapcəgəna.

¹⁸ Ndaran yaye karuwadə tia cədaiya, tia cidiro bəp gəpciye, cinju nga bilwua sheɾinju nalje suji. Sedandəa dujaro fuwurawanəm̄ba lowoyekkəniya, tayiro katkero,» yeno.

¹⁹ Isaye tayiro: «Nayi am jaman adəyeso kambərsenambuwu, har sawi gairo dawundon dəgakki? Koro sawi gairo nayia rannjakki? Tadadəa wuro sukkudowo!» yeno.

²⁰ Daji tadadəa tiro kekkudo. Sedandə Isaa kirunniyama, tadadəa bakce, kar kar loloje cidiro cure cinju nga bilwua fərwəryeno.

²¹ Isaye bawa tadadəyedəro: «Tən sawi gai adə tiro wakkajiyi?» cəne tia kiworo. Kamdəye tiro: «Gananjun.

²² Tia njejoro ngəwuro kannu so, ingi soro gəpcəgəna. Rangəmia, marne njunosane andia sasane!» yeno.

²³ Daji Isaye tiro: «A! Rangəmia? Kam duwon mərsajənamadəro awiso yoji!»

²⁴ Sadəman bawa tadadəye kowo sapce: «Mərsanjəkkəna, marne kambərsenambunin banasəgəne!» yeno.

²⁵ Isa am kada nadəro cagase isairo kirunniya, sedandəro jəkkədə: «Nima sedan muwa kəgənjima, wada njikki, tia kolle luwe, bare gadero tiro ngaammi!» yeno.

²⁶ Daji sedandə burwu cakke tadadəə tai daje bakce fərdakce kolje kiluwo. Tadadə əlama kamin gairo walje, har am ngəwuye: «Ti bawo, nuna!» yera.

²⁷ Amma Isa tia mukkoyen cədane sapkenniya, tadadə cije dayeno.

²⁸ Isa fadoro kərgaanniya, fuwurawanjuye runjan tiro: «Awiro sedandəə duda andiro katkero?» cane tia keworo.

²⁹ Isaye tayiro: «Moduwan gənia, jawal sedan jifi adəə duduye bawo,» yeno.

Isaye kənyindiyyero kəla karmonju-a karmolan cidunju-ayen wuldu

(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)

³⁰ Daji Isa-a fuwurawanju-a nadəə koljane cidi Galileyen koyera. Isa wunduma nojiya cəraanni,

³¹ dalilnjudə fuwurawanjua alamji nangaro. Tayiro: «Tada Kambədəə mukko ambero sərəccagane tia roro ceyesi. Ngawo tia ceyesənayen kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno.

32 Amma fuwurawadə mana adəa asujanni, koro tia kororo riyera.

Wundunja kura wo?

(Mat 18.1-9; Luk 9.46-50)

33 Daji Isa-a fuwurawanju-a bəрни Kafarnaam-bero kadira. Isa curo fadoyen duwon, tayiro: «Kəla awiyen jawallan kambiwu diwidə?» cəne tayia kiworo.

34 Amma tayi cinja kajanni, dalilnjudə jawallan kambiwu kəla wundunja kura woyen cadəna nangaro.

35 Daji Isa napce tayi mewun yindindəa bowoje tayiro: «Kam laa fuwumaro waldu cəraanaa, jama sammaye ngawoma-a wolodinja-aro waljo!»

36 Daji tadaana laaa ngoje dawunjan isadayeyeno. Tadaadəa nganjiro ngoyenniya, tayiro:

37 «Wundu duwon tadaana adə gaia cunilan† cəmowonamadə, wumaa səmowo. Koro wundu duwon wua səmowonamadə, wua gəni, ti wua sunodənamadəa cəmowo,» yeno.

38 Yahayaye Isaro: «Sayinna, kam laa sedanso cunəmlan duji kiruiyendeya, andia saanni nangaro, tiro dapkeyeie!» yeno.

39 Amma Isaye: «Bare tiro dapkəwwi, dalilnjudə wunduma cunilan awo ajabba laaa cədidə rakce diwini wuljiwawo.

40 Awoa kam lawalamande gənidə kaande.

41 Wundu duwon nayi Almasiwuye nangaro ingi kənjaye gəmdowolom fal njadənamadə,

† 9:37 9.37 *cunilan* - Isaa kasattu nangaro.

jiremaro nayiro wulnjagakki, tæmmaro mukowanju fucciwawo.

Awiso njakke biwu dimiro hangal gånane!

⁴² «Wundu duwon tadawa sanana wua mærsasanaso aniye falnjaa cakke talje biwu cædidæ, kamdæye daunjuro kau neduram mafændi lujagane bæræmbo gæpcaanama tiro ngalwo.

⁴³ Mukkonæm njakke tallæme biwu dimia, tia kamme! Mukko yindia kannu jaanamaye tæmmaro nuiwaworo ngawodæroa, maskin ro sawisoyero ngaammama niro ngalwo.

⁴⁴ [Curo jaanamayedæn kuři tiyidæa jawuidæ sanuiwawo, koro kannudæ ye tæmmaro nuiwawo.]

⁴⁵ Koro sinæm njakke tallæme biwu dimia, tia kamme! Si yindia kannu jaanamayero nia gæptuwudæroa, dungu ro sawisoyero ngaammama niro ngalwo.

⁴⁶ [Curo jaanamayedæn kuři tiyidæa jawuidæ sanuiwawo, koro kannudæ ye tæmmaro nuiwawo.]

⁴⁷ Koro simmæm njakke tallæme biwu dimia, tia kulaine! Sim yindia kannu jaanamayero nia gæptuwudæroa, sim falla nodo bargaa Alayero ngaammama niro ngalwo.

⁴⁸ Curo jaanamayedæn kuři tiyidæa jawuidæ sanuiwawo, koro kannudæ ye tæmmaro nuiwawo.

⁴⁹ «Wunduso kannulan mandaaro walji.‡

---

‡ 9:49 9.49 kannulan mandaaro walji - Boneman kambærse kamedæ kibbaji.

⁵⁰ Mandadə ngəla, amma kəlambo walyenoa, jiri fin gəle cayenju gairo walji? Adə nangaro nayi kələndo mandaaro wallowo, amando-a ye nanlewan dəgaiwo!»

KIDA ISAYE CIDI YAHUDIYAYEN

10

Kambiwu kəla kamu dəptayen

(Mat 19.1-12)

¹ Daji Isa nadəa kolje cidi Yahudiyaye ngawo bərəm Jordaniyen dəganaro leyeno. Caye gai jama kada tiro captagane, koro walde tayia alandu badiyeno.

² Farisawa laa Isaa rijapturo isane tiro: «Kam kamunju dəptadə halal wa?» cane tia keworo.

³ Isaye tayiro: «Awi Nawi Musa nayiro wadaro njado?» yeno.

⁴ Tiro: «Nawi Musa kakkadu kamu dəptaye ruwunəme tia koldu kwaro amarjəgəna,»† yera.

⁵ Isaye tayiro: «Kəlakibbundo nangaro Nawi Musa wada adəa nayiro ruwungeyera.

⁶ Amma badiduramnin: “Ala tayia kongwa-a kamu-aro alakkeno.”†

⁷ “Dalil adəyero kwa bawanju-a yanju-aa kolje kamunjuro kərdiye

⁸ tayi yindiso tiyi fallo waljai.”† Adəgaima kua adən fuwun tayidə yindi gəni, tiloro waljana.

⁹ Adə nangaro awo Ala kələnadəa bare kam firjənni!» yeno.

¹⁰ Tayi fadon duwon, fuwurawanju kəla mana adəyen tia keworo.

---

† **10:4 10.4** SK 24.1-4 † **10:6 10.6** Bad 1.27; 5.2 † **10:8 10.7-8**
Bad 2.24

¹¹ Isaye tayiro: «Wundu duwon kamunjua dɔpɔe gade niyajɛnadɛ tiro biwu cɛdde kɛnjɛna cɛdɛna.

¹² Koro kamu duwon kwanjua dɔpɔe gade niyajɛnadɛ, ti ye kɛnjɛna cɛdɛna,» yeno.

*Isaye yalla sananaro barga dɔptuwu
(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)*

¹³ Am laa Isa yallanja sananaa mukkon lejoro nanjuro cawudi duwon, fuwurawadɛ amdɛa wusayera.

¹⁴ Isa adɛa kirunniya, karwunju waje fuwurawanjuro: «Yalladɛa kollowo naniro isa, bare tayiro dapkɛwwi! Nodo bargaa Alayedɛa am tayi gaiye nuwanja, diye!

¹⁵ Jiremaro nayiro wulnjagakki, wundu duwon tadaana gai nodo bargaa Alayedɛa kasaccɛnnidɛ tɛmmaro ngayiwawo!» yeno.

¹⁶ Daji yalladɛa nganjiro ngoje kɛlanjaro mukko gɛnajiye tayiro barga dɔpkeyeno.

*Gariwu laaye ro sawisoye mada
(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)*

¹⁷ Isa cije jawal kidanniya, kam laa cɛgase ise fuwunjun tungurumje tiro: «Malɛm ngɛlaman, awi dikke ro sawisoye* fandɛkki?» cɛne tia kiworo.

¹⁸ Isaye tiro: «Awiro wua ngɛlaman bowosɛmi? Ala gɛnia, wunduma ngɛla bawo.

---

* **10:17 10.17** ro sawisoye - Ro duwon na Alayen tɛmmaro ceriwawodɛ.

19 Wadawadəa† nonəmma: Bare ro kambe tuluwummi, bare kənjəna dimmi, bare nambarwu dimmi, bare shedakambu dimmi, bare kamba jambanəme kəndanju bummi, bawanəma yanəm-aro daraja ye!»† yeno.

20 Kamdəye: «Sayinna, tən gananilan wada ani sammaa gakkəna,» yeno.

21 Isa tia ninije kirawo. Tiro: «Awo fal nia maunjəna. Lene kəndanəm sammaa lade talaawaro ye, arsiyi samelan fandəmi. Daji are wua səgai!» yeno.

22 Kamdə mana adəa fangenniya, ti jauro gariwu nangaro fəkkanju kərje karwu kuttuaro sapkadan.

23 Isa memeje fuwurawanjuro: «Gariwuye nodo bargaa Alayero ngawonju jauro jau, diye!» yeno.

24 Fuwurawadə mana adəa ajapkera. Amma Isa walde tayiro: «Tadawani, nodo bargaa Alayero ngawodə jauro jau!

25 Gariwuye nodo bargaa Alayero ngawonjudəro karimoye cuwuri riwurayen kodunjuma budu wo!» yeno.

26 Fuwurawadə cayemaa kojənarə ajapcane amanjarə: «Assha! Adəgaia, wundu gəle njəkkawo cuwandi?» yera.

27 Isa tayia ninije: «Kambo yojiwawo, amma Alaro gəni. Alaro awiso yoji!» yeno.

28 Daji Biturusse tiro: «Akko andi awindeso kolliye nia njəgaiyena,» yenniya,

---

† 10:19 10.19 *wadawa* - Wadawa curo Attaura Nawi Musayen ruuwada. † 10:19 10.19 NL 20.12-16; SK 5.16-20

²⁹ Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, wun-duma cuni-a kawuri kəji Alayedə-a nangaro fado, bi yeiya, bi kannu, bi bawa, bi ya, bi yalla, bi kulo koljənədə

³⁰ dunia adəman fado, yeiya, kannu, ya, yalla, kulo gadegade mia mia kuttu-ason cuwandiwa-woma bawo. Koro leira wakkajiya, ro sawisoye ye cuwandi.

³¹ Amma am burwoye ngəwu daryeyero wal-jai, koro daryeye ye burwoyero waljai,» yeno.

Isaye kənyakkuyero kəla karmonju-a kar-molan cidunju-ayen wuldu

(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Isa-a fuwuranju-a jawal Jerujalembe ngo-jana duwon, Isa tayin fuwunno ledu cədi. Fuwu-rawadə ajapcana, koro am tia jagaisodə ye ri-jana. Koro Isa walde mewun yindindəa səgəriro cuttuluwe awo tiro fuwun wakkajiyidəa tayiro wulduwu badiyeno.

³³ Tayiro: «Fannowo, Jerujalembo leniye, Tada Kambədə mukko wurawa rimannaye-a maləmba Attauraye-aro sərəccagane shara ro tuluwoye tiro cadde mukko kərdiyayero casakke,

³⁴ tayi ye tia rujane tiro lallari təwajagane kirwolan jajarjane roro ceyesi. Koro kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno.

Lowo Yakuba-a Yahaya-aye

(Mat 20.20-28)

³⁵ Daji tadawa Jabadiye Yakuba-a Yahaya-a na Isayero isane tiro: «Sayinna, awo njuworiye-madəa andiro saddəmiya, rayiye!» yera.

³⁶ Isaye tayiro: «Awi nayiro njaddækkiya, rawuw?» cæne tayia kiworo.

³⁷ Tiro: «Marne, kærmainəm darajaa fandəmiya, kolsane nammiyo, fal kəmboramməmlan, fal ye wailanəmlan!» yera.

³⁸ Isaye tayiro: «Awo koruwwadəmaa nonuwwi. Ranguwe kənjaram yakkidən yawi wa? Koro ranguwe kasala dikkidəa diwi wa?»‡ cæne tayia kiworənniya,

³⁹ tiro: «Aaa, rangiye!» yera. Isaye tayiro: «Kənjaram yakkidən yawi ye, kasala dikkidəa diwi ye.

⁴⁰ Amma kəmborammiilan so, wailanilan so naptadə, wu gəni kambo amargəkki, na anidə am tayiro dabbargaadaye,» yeno.

⁴¹ Fuwurawa mewu gapcanadə adəa fangeran-niya, Yakuba-a Yahaya-aro gərgayeyera.

⁴² Daji Isa tayi sammaa bowoje tayiro: «Nonuwwa, curo jama kərدياتoyen am duwon jama tayia maiyaro ngojanasodə talaawanjaa jauro raccaana, koro fuwumanjaso ye amnjaro kənduwo fəlejagai.

⁴³ Amma dawundon ngai gəni. Wundu duwon dawundon kuraro waldu cəraanamadə wolodin-doro waljo!

⁴⁴ Koro wundu duwon fuwumandoro waldu cəraanamadə kəfəa nayi sammayero waljo!

⁴⁵ Awoa Tada Kambedəma tiro nanwolodi caddoro gəni kadio, nanwolodi cədo ronju co am ngəwu merujoro kadio,» yeno.

---

‡ 10:38 10:38 *kənjaram-a kasala-a* - Bone nja.

Isaye kambu laa cunju Bartimawussa isan-gaduwu

(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Isa-a fuwurawanju-a bēla Jerikoyero kadira. Jama kada-a rokko Jerikolan keluwunniya, kambu laa cunju Bartimawus tada Timawusse ci jawallen napkada lowo cēdi mbeji.

⁴⁷ Isa kam Najarattedə kojiro fangenniya, kowo saptu badije: «Isa, Tada Mai Daudaye, § wua njunosəne!» yeno.

⁴⁸ Am ngəwu tiro jakkade mədək napco yera, amma cayea kojənaro kowo sapce: «Tada Mai Daudaye, wua njunosəne!» yeno.

⁴⁹ Daji Isa daje: «Tia bowonowo iso!» yeno. Kambudəa bowojane: «Bare tēma kolləmmi! Cine nia bowonji,» yera.

⁵⁰ Kambudə awonju jaktuye gəpce cije na Isayero kadio.

⁵¹ Isaye tiro: «Awi niro njəddəkkiya, raam?» cəne tia kiworo. Kambudəye: «Sayinna, sim fandəkkiya, raakko!» yeno.

⁵² Daji Isaye tiro: «Lene, kambərsenəm nangaro njəkkawo fandəmma!» yeno. Sadəman sim cuwande jawallan Isaa ga badiyeno.

KIDA ISAYE JERUJALEMNIN

11

Isaye mai gai Jerujalembu ngawo

(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Yah 12.12-19)

---

§ **10:47 10.47** Tada Mai Daudaye - Kaala Almasiwuye. Tidə kaduwu Mai Daudaye.

¹ Jerujalemba karənjane gəre bəla Baitfajeyey-a Baitaniye-a na Kau Jaitunnedəro kadiranniya, Isa fuwurawanjuye yindi cunode

² tayiro: «Bəla fuwundoyedəro lenowo! Ngawuwiyama, kutta koroye wunduma tiro ngalte juwanni tuwada nagəwi. Fərangowo kudowo!

³ Kam laaye nayiro: “Awiro adəa diwi?” cənia, tiro: “Kəmadə tilan mərədunjua, kərmama kalakci,” wulgənowo!»

⁴ Daji lejane kuttadə lailan ci fadoyen tuwada nayeyera. Kuttadəa fərakcai duwon,

⁵ am laa nadən daadaye tayiro: «Awi diwi? Awiro kuttadəa fərangowi?» yera.

⁶ Jiri Isa tayiro wuljəgənadə gairo jaawu cadəne amdə ye tayia kolyera.

⁷ Daji kuttadə* na Isayero cawude kalwuwanja kəladəro ferjagane Isa juwane napkeno.

⁸ Jama kada ye kalwuwanja kəla jawallen fer-yera, laa ye ngəlai karaan kamjane jawaldəlan səretkera.

⁹ Am fuwu gərjana so, ngawonju jaana so kowo sapcane: «Hosanna!† Bargaa ti cu Kəmandeyen isimadə!

¹⁰ Nodo bawande Mai Daudaye isimadəa bargajjo! Hosanna, Mai Samemaro daraja tio!»† canı.

¹¹ Adəgaima Isa Jerujalembo ise Fado Alayero

---

* **11:7 11.7** *kuttadəa* - Noduwuram Isa Mai Yaudiyaye duwon, nanlewan rokura bawoa kənde cədiyədə. † **11:9 11.9** *Hosanna!* - Kalma təlam yauidiyaudiye, maananjudə «Alaa yungoriyo!» † **11:10 11.9-10** Jaw 118.25-26

kərgawo. Awiso kirunniya, dunia ləmɟəna nangaro, tayi mewun yindində-a rokko caluwe bəla Baitaniyero leyerə.

Isaye ya tarmuye baskudu

(Mat 21.18-22)

¹² Wajənanjua Isa fuwuranju-a bəla Baitaniyelan keluwunniya, kəna tia kida.

¹³ Kuruwun ya tarmuye kalunjua kirunniya, waneye tada cuwandi cəne nadəro kadio. Kadinniya, kalu gənia, awima cuwandənni, dalilnjudə sa tarmuye gəni nangaro.

¹⁴ Daji Isaye tarmudəro: «Bare wunduma gadero tadanəm juwunni!» yeno. Koro fuwuranju adəa fangera.

Isa Fado Alayea tayirro kalaktu

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Yah 2.13-22)

¹⁵ Daji Isa-a fuwuranju-a Jerujalembokadira. Isa balballa Fado Alayero ngaye ladomaso-a njuwomaso-aa dudu badiyeno. Tewur wuri canjimasoye-a napturam tattawar ladomasoye-aa təmbalje

¹⁶ wundu yayero Fado Alayedəyen karea kodu dapkeyeno.

¹⁷ Daji jamadəa alamje tayiro: «Kitawulan ruwuwada: “Fannidəa fado moduwaye jama dunia sammayelan bowojai,”† amma nayidə tia jongo gəndewuyero kalakkew!»† yeno.

¹⁸ Wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a adəa fangeranniya, jawal Isaa njejoye madu

---

† 11:17 11.17 Ish 56.7 † 11:17 11.17 Iri 7.11

badiyera. Isaa rijana, dalilnjudə jama samma alamdunjudəa ajapcana nangaro.

¹⁹ Dunia ləmgenniya, Isa-a fuwurawanju-a bərnidən keluwo.

Alamdu ya tarmuye ngamgadadəye

²⁰ Wajənanjua suwa ləp jawaldəyən kojai duwon, ya tarmuyedəa har fərdunjuro ngau ngamjəna kero.

²¹ Daji Biturus takce Isaro: «Sayinna, akko rui! Tarmu baskunəmmadə ngamjəna!» yeno.

²² Isaye tayiro: «Alaa mərsanowo!»

²³ Jiremaro nayiro wulnjagakki, wundu duwon kau kuruwu adəro: “Cine bərəmbo fidəgəne!” cəne karwunjun shekku baworo awo wuljənədə wakkajiro mərsajiya, wakkaji.

²⁴ Adə nangaro nayiro wulnjagakki, awi yaye moduwalan koruwiya, tia fanduwwaro mərsanowo, kaandoji.

²⁵ Moduwaro danuwwa duwon, kam laa karwun tawwaa, tia gawurnowo! Bawando Mai Samema ye biwundo gawurnjagai.

²⁶ [Amma tia gawurnuwwia, Bawando Mai Samema ye biwundo gawurnjagaiwawo.]»

Kənduwo Isaye ndaran isi?

(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Koro Isa-a fuwurawanju-a waldane Jeru-jalembo kadira. Isa curo Fado Alayen dadaji duwon, wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a amwurawa-a nanjuro isane

²⁸ tiro: «Kənduwo filan awo ania dimi? Wundu niro kənduwo awo ania dioyedəa njo?» cane tia keworo.

²⁹ Isaye tayiro: «Wu ye nayiro koro fal njaddækki, wuro jaawudæa sewo. Siwia, wu ye kænduwo filan awo ania dikkidæa nayiro wulnjagakki.

³⁰ Kasala Yahaya jamaro cæddænadæ, sameyen kadio ra kamben? Wuro jaawudæa sewo!» yeno.

³¹ Daji kattenjan sawardane: «“Sameyen” wulliyæa, andiro: “To, awiro gæle tia kasad-duwwidæ?” cæne sawori.

³² Amma “Kamben” wulliyæ wa?» yera. Adæa wuldunjadæ, jamadæa rijana, dalilnjudæ am samma Yahayaa nawiro ngojana nangaro.

³³ Daji Isaro: «Noniyende,» yera. Isaye tayiro: «Wu ye kænduwo filan awo ania dikkidæa wulnjakkiwawo,» yeno.

12

Misal jærwu agæriduwu kæladowaye (Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Daji Isa misalnin wurawa adinwuyesoro manaduwu badiyeno. Tayiro: «Kam laa jærwu inabbe cæde garje curodæn bælæa ingi inabbe tulwoyæ lajæ soro kuruwu juworoyæ kidando. Daji jærwudæa jærwuwu laaro agærijiyæ bælawuroro sapkada.

² Sa færdoyæ kidænnya, nuwanju cuwandro kæræanju laaa na jærwuwudæyero kinodo.

³ Amma jærwuwudæ tia cadane bakcane mukko dea duyera.

⁴ Koro walde kæræa gade kinodo. Ti yæa cadane kælanju bakcane tia basaryera.

5 Koro walde karea gade kinodenniya, tia roro keyeso. Koro kareawa gade kada kinodo. Laanjaa bakkerā, laanjaa keyeso.

6 Kamnju falma tiro gapcuwo, tadanju jauro ceraanadā. Darye tiye: “Tadaniro daraja cadi,” cāne tia nanjaro kinodo.

7 Amma jərwuudə kattenjan: “Adəma warasamadə wo! Arowo tia yejiyo, warasadə kaandero walji!” yera.

8 Daji tia cadane roro ceyese ngawo jərwudəyen gəpkera.

9 To, kəma jərwuyedə awi cədi? Ise jərwuwu ania roro ceje am gadero jərwunjudəa ci.

10 Awo kitawulan ruwuwada adəa kəranuwwi wa?

«“Kau duwon fado tandomaso wajanamadə, tima kau tandoye sammaro faidaaro waljənadə wo.

11 *Adə kəndo Kəmandeye, andiro jauro ajabba!”»†*

12 Jawal tia taye majai duwon, jamadəa riyera, dalilnjudə kəlanjaman misaldəa kidoro asujana nangaro. Daji tia koljane sapkadara.

*Kambiwu kəla akki njoyen
(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)*

13 Daji wurawa adinwuyesodə Isaro curo man-anjuyen bəlaa lajaa cane Farisawa laa-a am Mai Hirudussa jaana laa-aa nanjuro kenodo.

---

† 12:11 12.10-11 Jaw 118.22-23

14 Kadiranniya, tiro: «Sayinna, ni kam jirema ye, wundumaa rinəmbawo, yero non-iyena, dalilnjudə gayirnəmbawo, jawal Alaye kalkallo yikkərami nangaro. To, Kaisarro* akki njodə halal ra haram? Yiye ra bare yiyende?» cane tia keworo.

15 Amma Isa nanmənafəknjadəa asuje tayiro: «Awiro wua rijamsuwi? Wuro dinariyus† sukku-dowo rukke!» cəne

16 dinariyus tiro kekkudo. Tayiro: «Cu-a kəla-a wunduye tilan dasaa?» cəne tayia kiworənniya, tiro: «Kaisarre,» yera.

17 Daji Isaye tayiro: «Awo Kaisarredəa Kaisarro yowo, koro awo Alayedəa Alaro yowo!» yeno. Adəgaima tia jauro ajapkerə.

Kambiwu kəla cinowo duniayen

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

18 Sadusiya laa, tayi cinowo duniaye bawo wuljaidə, na Isayero isane tiro koro cadde:

19 «Sayinna, Nawi Musaye: “Kam laa yanjugəna tada bawoa bawoje kamu koljia, kamu yanjugəna faccəgənayedəa niyajo yanjugənarə kaduwu majuwo!”† ruwujəna.

20 Akko yaana tulur mbeji. Burwoyedə kamu ngoje tada cuwandənnin bawoyeno.

21 Yindiyedə ye kamudəa niyaje tada cuwandənnin bawoyeno. Yakkuyedə ye ngai.

22 Adəgaima tayi tulur samma tada cawandənnin bawoyera. Darye kamudə ye bawoyeno.

---

* 12:14 12.14 *Kaisar* - Gomna kura Rombe. † 12:15 12.15 *dinariyus* - Wuři Rombe. Tilan akki Kaisarro biyajagai. † 12:19 12.19 SK 25.5

23 To, tayi tuluso tia camowonadə, cinowo duniayen kamu wundunjayero walji?» cane tia keworo.

24 Isaye tayiro: «Dalil nayi fattəgəwwayedə, kitawu bi kənduwo Alaye nonuwwi, mare?»

25 Karmolan cijaiya, larusa so, niya so cadiwawo, tayi alama malaiyawa samelan dasaanadə gairo waljai.‡

26 Koro karmolan cidudə, Attaura Nawi Musayen kəranuwwi wa? Kitawulan na kannu dawu coccori cambiyedən Alaye Musaro: “Wuma Ala Ibrahimbe-a Isakuye-a Yakubaye-a wo,”† cənna.

27 Ti Ala am sanunaye gəni, am roaye, diye! Nayidə tai danuwe fattəgəwwa!» yeno.

Wadawa samman finja kura wo?

(Mat 22.34-40)

28 Maləmba Attauraye falnja isəna kambiwunjadəa kərənji duwon, Isa tayiro jaawu ngəla cinaro asuyenniya, tiro: «Wadawa samman finja kura wo?» cəne tia kiworo.

29 Isaye tiro: «Sammaro kura wodə tima: “Jama Israyilaye, fannowo, Ala Kəmandedə ti tilonju lok.

30 Ala Kəmanəmba karwunəm ngan, ronəm ngan, hangalnəm ngan, dunonəm ngan raye!”†

31 Koro yindiyedə: “Kəmaskinəm yea kəlanəm gairo raye!”† Wadawa aniro kura wo gade bawo!» yeno.

---

‡ 12:25 12.25 malaiyawa gai - Tayidə sawisoro na Alayen roa dasayi, gadero sanuiwawo. Adə nangaro samelan kaduwu mada bawo. † 12:26 12.26 NL 3.6 † 12:30 12.29-30 SK 6.4-5 † 12:31 12.31 Lew 19.18

32 Maləm Attaurayedəye tiro: «Sayinna, jirenəm! Awo wulləmmadə fagat: Aladə ti tilonju. Ti gənia, Ala gade bawo.

33 Tia karwunəm ngan, hangalnəm ngan, dunonəm ngan raame kəmaskinəm yea kəlanəm gairo rawodə, layaso-a sadaaso-a sammaro kura wo!» yeno.

34 Isa maləmdə hangal kəjiaro juwəpcəgəna kirunniya, tiro: «Ni-a nodo bargaa Alaye-a kat-tendo kuruwu gəni!» yeno. Ngawo adəyen wun-duma cinju mudu kaje tiro koro gade cəddənni.

Almasiwudə Tada Mai Daudaye

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

35 Fado Alayen Isa jamadəa alamdu cədi du-won, tayiro: «Ndayilan maləmba Attaurayedəye Almasiwudə Tada Mai DaudayeŞ canidə?

36 Mai Dauda kəlanjuma Ruhū Alayen manaje: “Kəmandeye Kəmaniro: ‘Namme kəmborammilan duwon, kəladowanəmba cidiya sinəmbəro yakkəkko!’ cəna.”†

37 Mai Dauda kəlanjuma tia Kəmalan bowojənədə, ndayilan gəle Almasiwudə tadanjuro walji?» yeno. Jama kadadə karwu kəjiaro tia kərənjai.

Hal maləmba Attauraye

(Mat 23.1-12; Luk 20.45-47)

38 Curo alamdunjuyen Isaye: «Maləmba At-taurayero hangal gənanowo! Kalwu kuruwua dadadu caraana, koro kasuwulan lewa darajaa-a

---

Ş 12:35 12.35 Tada Mai Daudaye - Kaala Almasiwuye. Tidə kaduwu Mai Daudaye. † 12:36 12.36 Jaw 110.1

³⁹ dandallan bi masəna kuralan na darajaa-a jaumaro caraana.

⁴⁰ Kamu kwa faccəgənaasoye kəndanja sam-maa jawui ye, halnja gəraduro fuwu jamayen moduwa kuruwuro gərjai ye. Am aniye ajawunja leiran jauro kura!» yeno.

*Sadaa kamu kwa faccəgənaaye
(Luk 21.1-4)*

⁴¹ Isa karən sanduwu sadaa fidaramben nap-kenniya, jamadə curo sanduwudəyero wuri fi-jagai lawarji duwon, arsiyiwu kada isane wuri ngəwu fijagai kiro.

⁴² Koro kamu ngudi kwa faccəgənaa laa ye ise gursu kime* yindi fiyeyeno.

⁴³ Daji Isa fuwurawanjua bowoje: «Jire-marō nayiro wulnjagakki, kamu ngudi kwa faccəgənaa adə sadaa am gadeye sammaa kojənarō fijəgəna.

⁴⁴ Tayi samma arsiyinjalan ngojane fiyey-era, amma ti ngudi duwon kəndanju sammaa fiyeyeno. Awo ronju riwoye ngaa fiyeyeno,» yeno.

13

Jawawi Isaye kəla wurdu Fado Alaye-a sidu duniaye-ayen

(Mat 24.1-25.46; Luk 21.5-38)

¹ Isa Fado Alayen luwo cədi duwon, fuwuranwanjuyē fal tiro: «Sayinna, akko rui kau ani-a soro ani-a jaumaro ajabba!» yeno.

---

* **12:42 12.42** *gursu kime* - Wuri yaudiyaye. Tamannju ganama.

² Isaye tiro: «Soro mafəndi mafəndi ania rumma, gəna? Kau ani sammaa wurjane fi-jai, har tiloma kəla kamanjuyen gapciwaworo walji,» yeno.

Badiduram boneye

(Mat 24.3-14; Luk 21.5-19)

³ Isa kəla Kau Jaitunnen na Fado Alaye turuidən napcəna duwon, Biturus-a Yakuba-a Yahaya-a Andarawus-a runjan isane tiro:

⁴ «Andiro wulsagane, sawi awo ani wakkajai? Koro awo ani sammaye sanja cədiya, awi alama duwon ambo fəlediyidə wo?» cane tia keworo.

⁵ Isaye tayiro: «Hangal gənanowo, bare wunduma nayia njawatkənni!

⁶ Am ngəwu cunilan* isane: “Wuma ti wo!” cane am kadaa cawatki.

⁷ Kəriwu na karənso-a kuruwuso-alan nukcənaro fannuwiya, bare hangalndo cijənni! Sai awo ani burwon wakkajaiya duwon, amma sa njerorambe kua yaye cədənni.

⁸ Lardu-a lardu gade-a lawaladai, koro kərmai-a kərmai gade-a ye kattenjan kəriwu gərjai. Cidi ye na gadegaden loloji, koro kəna ye na naro ngayi. Awo ani samma badiduram boneye bas, alama kamu tia curo lejəna gai.

⁹ «Hangal gənanowo! Fuwu majilissero njasade dandalsolan kowonjai, koro wu nangaro fuwu gomna so, mai soyen danuwi, tayiro shedaro walloworo.

¹⁰ Adəgaima sai kawuri kəji Alayedə jama duniaye sammaro wuldiyiyi duwon.

---

* **13:6 13.6** *cunilan* - Am ngəwu cu Almasiwuye kəlanjaro ngojane awo ania cani.

11 Nayia njadane shararo njasadiya, bare kēla awo wulluwiyen karwungai diwwi. Awo wulduye Ruhu Alaye sadēn nayiro njadidēa mananowo, dalilnjudē naye gēni, tima manaji nangaro.

12 Yaana yanjugēnaa sērēcciye roro ceyesi, bawa ye tadanjua ngai, tadawa ye bawanja-a yanja-aro turu cadde casakke tayia roro ceyesi.

13 Cuni nangaro† am samma nayia wanjai, amma kam mērje har sa njerorambero‡ dēganamadē njēkkawo cuwandi.

Bone kura

(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

14 «Sa duwon awo waada jauro batti masiwa kudoma na tiro jussēnnilan daada ruwiya,† (Kēradumadē asujo!), daji am lardu Yahudiyayen dasaanadē cija kauro cagaso leja!

15 Kam kēla soronjuyen dēganadē bare jēpce kare ngoduro curo sorodēyero ngaanni!

16 Koro kam kulolan dēganadē ye bare kalwunju ngoduro waldēnni!

17 Yim anin kamu curoa so, nganji cēmbia sodē, kuttunja!

18 Bare awo adē sa kakuyen wakkajēnni Alaa korowo!

19 Dalilnjudē yim anin bone jauro kuttu mbeji, bone duwon sa Ala dunia alakēnayen tai kuro kudero ngaltema jirinjū tuwandēnni fuwu yen fagat tuwandiwawo nangaro.

---

† 13:13 13.13 *cuni nangaro* - Isaa gawwa nangaro. ‡ 13:13 13.13 *sa njerorambe* - Kēnde Tada Kambe. † 13:14 13.14 Dan 9.27; 11.31; 12.11

²⁰ Koro ca Kəmande bone adəye kawunju fulujənnia, wunduma njəkkawo cuwandiawo. Amma am kərejənədə nangaro kawudəa fulujəna.

²¹ Sa adən kam laaye nayiro: “Akkonju Almasiwudə!” bi “Towonju ti!” cənia, bare tia yasarawwi!

²² Dalilnjudə almasiwuwa kattuwuyeso-a nawiya kattuwuyeso-a isane alama so, awo ajabba so cade, yoyenoa, har am kərejənədəmaa jambajane cawatki.

²³ Nayidə, hangal gənanowo! Kawu wakka-jidəro, awo sammaa nayiro wulnjagakkəna.

Kənde Tada Kambədəye
(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ «Amma ngawo bone yim aniyen kəngal cələmbo walji, kumbal ye nurnju ciwawo,

²⁵ sillowuwaso ye samelan casuri, koro kənduwowa sameye ye jauro lolojai.

²⁶ Daji Tada Kambədə jauro kənduwoa-a darajaa-a curo fofouyen isi carui.†

²⁷ Adəgaima malaiyawanjua cunode talgəmo duniaye dewu samman ci dajiram duniayen tai ci dajiram sameyero yade amnju kərejənədəa capcai.

Misal ya tarmuye
(Mat 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸ «Ya tarmuyen misal adəa asunowo! Sa fəktu badije kalu řijiya, nangəri karənjənarə nonuwwa.

---

† 13:26 13.26 Dan 7.13-14

²⁹ Ngaima awo ani wakkajai ruwiya, ti cinnalan del karənjənaro§ nonowo!

³⁰ Jiremaro nayiro wulnjagakki, am jaman adəye sanuiwawo, sai awo ani samma wakkajaiya duwon.

³¹ Same-a cidi-a baworo waljai, amma manani təmmaro baworo waljiwawo.

Faadaro dəgaiwo!

(Mat 24.36-44; Luk 21.34-38)

³² «Amma yim bi sa duwon awo ani wakkajaidəa wunduma nojənni. Bawadəro kajia, malaiyawa samelan dasaana ye nojanni, Tadadə ye nojənni.

³³ Hangal gənanowo, faadaro dəgaiwo, sanju nonuwwi nangaro.

³⁴ Alamanju kam bəlawuro cədi gai. Kənduwo fannjuro kistuwuyedəa wolodiyanjuro koljiye wundunja yayero kidanju ce cinna guredumaro faadaro dəga cəne sapkada.

³⁵ Adə nangaro faadaro dəgaiwo, dalilnjudə sa kəma fadoye isidəa nonuwwi nangaro, kajiri, bi bune, bi fajar, bi suwa,

³⁶ bare yekkinndo bawo kənəm diwi nayia nanjaganni!

³⁷ Awo nayiro wulnjagakkənadəa wundusoro wulgəkki, faadaro dəgaiwo!» yeno Isaye.

KARMO-A KARMOLAN CIDU-A ISAYE

---

§ 13:29 13.29 *ti cinnalan* - Kənde Tada Kambədə karənjəna.

14

Isaa roro njejoro mada

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Yah 11.45-57)

¹ Sala Laya Njèkkayirambe-a* sala Burodi Yis Bawoaye-aro kawu yindi gapco. Koro wurawa rimannaye-a malamba Attauraye-a jawal Isaa nangalan tame roro njejoye majai.

² Tayiye: «Sai sala kojiya duwon, bare jama hangalsango casangènni!» yera.

Kamu laaye Isaa sittèranjuro dabbarduwu

(Mat 26.6-13; Yah 12.1-8)

³ Isa bèla Baitaniyelan fado Siman dèrimayen† masèna cèdi duwon, kamu laa sèndal curonjun kawudi mèndemi ye, jaurò tamanna ye, cunju nardi ngoje ise sèndaldèa dauyen namje kawudidèa kèla Isayero fiyeyeno.

⁴ Am laa awo adèa kutturo carune kattenjan: «Awiro kawudidèa basarjidè?»

⁵ Ca kawudi adèa dinariyus‡ yer yakku kojènarò calade wuridèa talaawaro cadèna!» cane tiro sariwu gènaduwu badiyera.

⁶ Amma Isaye tayiro: «Tia kollowo! Awiro tia suwolluwi? Wuro jaurò ser sèddèna.

⁷ Talaawasodè sawisoro curondon mbeji, koro sawi yaye, raawwaa, ranguwe tayia banagèwi, amma wudè sawisoro gèni curondon dègakki.

---

* **14:1 14.1** *sala Laya Njèkkayirambe* - Laya Israyilawuye jaman Nawi Musayen. † **14:3 14.3** *Siman dèrima* - Ti calan dèrima duwon ngajènadè. ‡ **14:5 14.5** *dinariyus* - Wuri Rombe. Dinariyus faldè alwasi kida kawu falle.

⁸ Kamu adə awo rakcənədə cədo. Kawudi adəa tiyiniro fijiye sittəraniro wua dabbarseyeno.

⁹ Jiremaro nayiro wulnjagakki, ndaran yaye curo dunia ngayen kawuri kəji Alayedəa wuljai nguson, kamu adəa takturo awo səddənədə yea wuljai,» yeno.

Yahusa Iskariyot Isaa sərəttuwuma
(*Mat 26.14-16; Luk 22.3-6*)

¹⁰ Daji Yahusa Iskariyot mewun yindindəye falnja Isaa mukko wurawa řimannayero sərəttuwuro nanjaro leyeno.

¹¹ Adəa fangeranniya, karwunja kəjije tiro wuri cadi cane wadu ngoyera. Yahusadə dama Isaa tayiro sərəttuwuye mada badiyeno.

Masəna sala Laya Njəkkayirambe
(*Mat 26.17-25; Luk 22.7-13; Yah 13.21-30*)

¹² Yim burwoye sala Burodi Yis Bawoayen, yim duwon ngəlaro Laya Njəkkayirambedəa§ duwajaidə kidənniya, fuwurawanjuye tiro: «Ndaran leniye masəna layayedəa niro dabbarnjəgəiye bumi?» cane tia keworo.

¹³ Daji Isa fuwurawanjuye yindi cunode tayiro: «Bərnidəro ngawowo, kam laa bule ingia ngojəna-a kəla kəlluwi. Tia gaiwo,

¹⁴ fado duwon ngaanaye kəmadəro wulgənowo: “Sayinnaye kusottoram na fuwurawanju-a rokko masəna layayedəa cadidə ndaran?”

---

§ 14:12 14.12 ngəlaro Laya Njəkkayirambe - Ngəlaro duwon bunju kamba wowom karmoyero kajiyidə.

15 Nayiro soro sameye ngim kura curon karea dabbargada fəlenjagai. Nadən masənadəa andiro dabbarsaganowo!» yeno.

16 Daji fuwurawadə lejane bərnidəro ngasaye jiri Isa tayiro wuljəgənədə gai awiso kewando. Adəgaima masəna layayedəa dabbaryera.

17 Kəngal kikkurənniya, Isa mewun yindində-a rokko kadira.

18 Napcana masəna cadi duwon, Isaye: «Jire-marō nayiro wulnjagakki, kamndo fal wua mukko kəladowayero sərənsiyi, rokkomaro masəna diye,» yeno.

19 Karwunja jauro kuttaje fal fallen wundu yaye: «Wuma wa?» cəne tia koro badiyeno.

20 Isaye tayiro: «Curo mewun yindindəyen kərga, kam duwon wu-a buwururo mukko yakkiyenədə.

21 Tada Kambədə saptidəma,* jiri kəlanjun kitawulan ruwuwadədə gai, amma kam duwon Tada Kambədəa kəladowanjuro sərəcciyidə, kuttunju! Ca kam adə tambənnima tiro ngalwo!» yeno.

Masəna Kəmaye

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-23; 1Kor 11.23-34)

22 Masəna cadi duwon, Isa burodī ngoje Alaro ardiyenniya, fəsakce tayiro ce: «Ngonowo, adə tiyini,» yeno.

23 Koro kənjaram ngoje Alaro ardiyenniya, tayiro ce tilan tayi samma kesano.

24 Isaye tayiro: «Adəma buni aman ndəptaye†

---

* **14:21 14.21** Tada Kambədə sapti - Isa nui. † **14:24 14.24** bu aman ndəptaye - Bu Isaye duwon aman bərin katte Ala-a adamgəna-ayea tabbacciyidə.

duwon am kada nangaro fidɛnadɛ wo.†

25 Jiremaro nayiro wulnjagakki, na adɛn fuwun gadero ingi inabbe‡ yakkiwawo, har yim nodo bargaa Alayen bɛrinno yakkiro,» yeno.

26 Daji aiya Alaa njungoroye yeyeranniya, caluwe Kau Jaitunero leyera.

Isaye Biturus tia angərji wuldu

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-38; Yah 13.36-38)

27 Isaye fuwurawanjuro: «Nayi samma ngaworo walduwi, akko awo kitawulan ruwuwadadɛ: “Sɛnidɛa bangəkkiya, dimiyadɛ tatar dai.”†

28 Amma karmolan cikkiya, nayia burwonjakke cidi Galileyero lekki,» yeno.

29 Biturusse tiro: «Tayi samma ngaworo waldai yaye, wudɛ ngaworo waldəkkiwawo!» yeno.

30 Isaye: «Jiremaro niro wulnjɛgəkki, ku bune adɛman kawu gudowom yindiro kokkore cakkidɛro, wua yakkuro angərsɛmi,» yeno.

31 Amma Biturusse kowo dunoaro sapce tiro: «Dole ni-a rokko nuiyero walyeno yaye, tɛmmaro nia angərnjəkkiwawo!» yeno. Tayi samma ye ngai wulyera.

Moduwa Isaye

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

32 Na tiro Gessemani canidɛro kadiranniya, Isaye fuwurawanjuro: «Na adɛn nammowo duwon, moduwa dikke,» yeno.

---

† 14:24 14.24 NL 24.8; Iri 31.31-34 ‡ 14:25 14.25 ingi inabbe - Diben. † 14:27 14.27 Jak 13.7

³³ Daji Isa Biturus-a Yakuba-a Yahaya-aa ngoje rokko lejane karwunju kuttaje ronju jauro ban-nadu badiyeno.

³⁴ Tayiro: «Karwuni jauro kuttajəna, har nukki gai. Na adən danowo, faadaro dəgaiwo!» yeno.

³⁵ Gana laa kuruwuje cidiro təmdiye, yojia, sa boneyedə tia cədanniro moduwa dio badiyeno.

³⁶ Tiye: «Abba, Bawa, awiso niro yoji. Kənjaram boneye adəa wulan ngone! Adə yaye awo wu raakkəna gəni, awo ni raammadəma!» yeno.

³⁷ Na fuwurawanjuyero walladanniya, kənəm cadi nayeyeno. Biturusso: «Siman, kənəm wa dimi? Assha! Sa fallo rangəme faadaro dəgambawo wa?

³⁸ Bare jaraptuwwiwo faadaro dəgaiwo, mod-uwa dewo! Ruhu kamedə§ cəraana, amma tiyinjudə duno kəskeə!» yeno.

³⁹ Koro walde leje mana cayedəlan moduwa kido.

⁴⁰ Nanjaro walladanniya, caye gai kənəm cadi nayeyeno, simnja nga kurwowujəna nangaro. Awo tiro wulduwuyema nojanni.

⁴¹ Yakkuyero walladanniya, tayiro: «Kuami-son kənəmbo bowadando tussuwi wa? Cerəna! Sadə cədəna, Tada Kamedəa mukko biwumasoyero sərəccaana.

⁴² Cinowo, leniyo! Akkonju kam wua sərənsiyimadə del karənjəna!» yeno.

Isaa ta

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Yah 18.1-11)

---

§ 14:38 14.38 ruhu kamedə - Ro kambe.

⁴³ Sadəman Isa mana cədi ngai duwon, Yahusa mewun yindindəye falnja kadio. Jama kada ye na wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a amwurawa jamaye-ayen kashagar so, ka so mukkonna ti-a rokko kadira.

⁴⁴ Caman ti sərəttuwumanjudə tayiro bəlaanan isanojiye: «Kam tiro lewa kərawoye yiddəkkidə, tima! Tia taiwo, fərəstiwaworo yadowo!» cənna.

⁴⁵ Daji Yahusa kadinniyama, na Isayero ise: «Sayinna!» cəne tiro lewa kərawoye kiddo.

⁴⁶ Daji Isaa mukkon dap keda.

⁴⁷ Am nanjun dajanadəye falnja kashagar ficce wolodi řiman kurayea bakce səmonju tən kamgeno.

⁴⁸ Isaye tayiro: «A! Nayi kashagar so, ka so mukkonna wua gəndema gai taro wa isuwidə?»

⁴⁹ Yim nguson nandon Fado Alayen dəgaiye jamaa alamməkki duwon, wua sədawwi. Amma awo kitawulan ruwuwadadə wakkajo!» yeno.

⁵⁰ Daji fuwurawanju samma tia koljane keyaso.

⁵¹ Jairo laa mayafi gənia, awima tiyinjun bawo Isaa jəgana mbeji. Amdə tia kedanniya,

⁵² mayafidəa kolje de sul kiyaso.

Isa fuwu majilis kura adinwuyen

(Mat 26.57-68; Luk 22.66-71; Yah 18.12-14)

⁵³ Daji Isaa ngojane na řiman kurayero kesado. Nadən wurawa řimannaye-a amwurawa jamaye-a maləmba Attauraye-a samma ye capkadara.

⁵⁴ Biturus ye katte kaskadaaro har balballa fado řiman kurayedəro tia jəgane kərgaanniya,

kannu gəttoro dawu gureduwu Fado Alayen napkeno.

⁵⁵ Wurawa řimannaye-a majiliswu samma-a sheda Isaa roro njejoro mayera yaye, cawandənni.

⁵⁶ Am kada kəlanjun sheda bowuye cadəna, amma cinja tilojənni.

⁵⁷ Daji am laa cijane sheda bowuye cade:

⁵⁸ «Tiye: “Wudə Fado Alaye mukko kamben tədandəna adəa wurnəkke curo kawu yakkuyen mukko kamben gəni gade tandəkki,” ngai cəne fangeiye,» yera.

⁵⁹ Amma kəla adəyeman cinja tilojənni.

⁶⁰ Daji řiman kuradə cije dawunjan daje Isaro: «Jaawunəm bawo wa? Awi gəle am ani kəlanəmnin shedajaidə?» cəne tia kiworo.

⁶¹ Amma Isa cinju kaje jaawu cinni. Koro řiman kuradə walde tiro: «Nima wa Almasiwu Tada Ti Bargaayedə wo?» cəne tia kiworo.

⁶² Isaye: «Wuma! Koro Tada Kambədə mukko kəmboram Mai Kənduwomayen napkada ye, curo fofou sameyen kənde cədi ye ruwi,»[†] yeno.

⁶³ Daji řiman kuradə kalwunju karje:^{*} «A! Sheda jiri fi gəle gade maniye?

⁶⁴ Alaa gaskadunjudəa fannuwwa. Awi gəle təmanuw?» cəne tayia kiworənniya, tayi samma tiro shara kamjagane ronju tuluwoma jusso yera.

⁶⁵ Daji laanja tiro lallaři təwatəwajagane simnju jakcane tia babaktu badiyera. Tiro: «Nawinawi de!» cani. Adəgaima gureduwudə ye tia cadane mařin babakera.

[†] 14:62 14.62 Dan 7.13-14
Noduwuram karwukuttaye.

^{*} 14:63 14.63 kalwunju karje -

*Biturusse Isaa angərdu**(Mat 26.69-75; Luk 22.54-65; Yah 18.15-18)*

⁶⁶ Biturus balballa fadoyedən duwon, kir rıman kuraye laa nadəro kadio.

⁶⁷ Biturus kannu jəgətti kirunniya, tia ngəlaro ninije: «Ni ye Isa kam Najaratte-a rokko kərgaw!» yeno.

⁶⁸ Amma Biturus angərje: «Awo wulləmidəmaa nokkəni, asukkəni!» yeno. Daji cinna ngaworambo culuwe gudowom kokkore kekko.

⁶⁹ Kirdə walde tia cure am nadən dasaanadəro: «Kam adə ye falnja!» yeno.

⁷⁰ Koro Biturus walde angəryeno. Gana sam kidənniya, am nadən dasaanadəye Biturusso: «Fagatto ni ye kamnja fal, ni kam cidi Galileye nangaro!» yera.

⁷¹ Amma Biturus kəlanju baskuje kansi juwe: «Kam kəlanjun mananuwi adəa nokkəni!» yeno.

⁷² Sadəman gudowom yindiyero kokkore kekko. Daji Biturus awo Isa tiro wuljəgənədəa takkeno. Isaye: «Kawu gudowom yindiro kokkore cakkidəro, wua yakkuro angərsəmi,» cəna. Takkenniya, tai daje so ngoyeno.

15*Isa fuwu Gomna Bilatussen**(Mat 27.11-14; Luk 23.1-5; Yah 18.28-38a)*

¹ Dunia wayenniyama, wurawa rımannaye-a amwurawa jamaye-a maləmba Attauraye-a majiliswu samma-a ci tiloaro sawari kedo. Daji Isaa cekkere caade mukko Gomna Bilatussero kesakko.

² Bilatusse Isaro: «Nima wa Mai Yaudiyayedə wo?» cəne tia kiworo. Isaye: «Nima wulləm, wuma!» yeno.

³ Wurawa řimannayedə awo kadan Isaa burwuyera.

⁴ Daji Bilatus walde tiro: «Kalakkəmbawo wa? Awo kadan burwunjanadəa fannəmmi wa?» cəne tia kiworo.

⁵ Amma Isa kua yaye tiro kalakcəgənni, har Bilatus ajapkeno.

Isaro shara karmoye kamduwu

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Yah 18.38b-19.16a)

⁶ Caman kərwu nguson sala adəlan gomnadə kosoma fal jama caworənadəa tayiro salamjiyi.

⁷ Sa adən kam laa amanju-a turu cade kam ceyese kosolan rojana mbeji, cunju Barabbas.

⁸ Daji jama na gomnayedəro isane awo caman tayiro caddidəa njəddoro tia koro badiyera.

⁹ Bilatusse tayiro: «Mai Yaudiyayedəa wa nayiro salamnjangakkiya, rawuw?» cəne tayia kiworo.

¹⁰ Awoa nandəřinja nangaro wurawa řimannayedə Isaa mukkonjuro sərətkeyeraro nojəna.

¹¹ Amma wurawa řimannayedə jamadəa casakke cuju Isayero Barabbassa tayiro salamjuwo yera.

¹² Bilatusse walde tayiro: «Awi gəle kam tia Mai Yaudiyayelan bowonuwidəro yiddəkki?» cəne tayia kiworo.

¹³ Kowo sapcane: «Kəskaro tia jagəne no!» yera.

14 Bilatusse: «Awiro? Ayau awiye cædo?» yenniya, caye baworo kowo sapcane: «Kæskaro tia jagæne no!» yera.

15 Daji Bilatus awo ronjaye cædiya cæraana nangaro, tayiro Barabbassa salamgeyeno. Amma cakke Isaa kirwolan jajaryeranniya, tia kæskaro jajaaro mukkonjaro kekko.

Sojiyaye Isaa basardu

(Mat 27.27-31)

16 Daji sojiyadæ Isaa curo balballa gomnariyero caade kæwunja sojiyaye sammaa bowojane capkera.

17 Kalwu kime* tiro lujagane ariawu kariyiye† kælejane kælanjuro gænayeyera.

18 Daji tiro: «Ala ngæwuro, Mai Yaudiyaye!» wulduwu badiyera.

19 Kalan kælanju babakcane lallari tiro tæwajagane fuwunjun tungurumjane tiro daraja kedo.

20 Tiro rudu gænajagane kerænniya, kalwu kimedæa rinjane kajæmunju cayedæa lujagane tia kæskaro jaduwo kesado.

Isaa kæskaro jaduwo

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Yah 19.16b-27)

21 Kam laa bæla Kuraneye mbeji, cunju Siman, tidæ Aleksanda-a Rufus-aye bawanja. Karaan cijæna kodu cædi duwon, sojiyadæ dunodunon tia casakke kæska Isayedæa ngoje leyera.

22 Isaa na tiro Golgota canidæro kesado, Golgotaye maananjudæ Na Buwo Kælaye.

---

* 15:17 15.17 kalwu kime - Kalwu maila. † 15:17 15.17 ariawu kariyiye - Jawa maila-a camun, amma awo ruduye.

23 Isaro diben curonjun awo laa mir cani‡ diyadaa caro kedo, amma kənjaro wayeno.

24 Daji tia kəskaro jajagane kajəmunju ngojane wundunja yaye nuwanju cuwandro walawala cade kattenjan dagaryera.

25 Sa Isaa jajaanadə, sa ləgar suwaye.

26 Allo ayaunju kəlan ruwuwadadə: MAI YAUDIYAYE.

27 Gəndewu yindi yea ti-a rokko jayeyera, faldə kəmboramnjulan, faldə ye wailanjulan.

28 [Adəgaima awo kitawulan ruwuwadadə wakkayeno. Tiye: «Amso tia biwumaro ngoyera,»† cənnə.]

29 Am kamjana kojaisodə tiro rudu gənajagane kəlanja kalakalacane tiro: «Ap! Ni Fado Alayea wurnəme curo kawu yakkuyen tandəmidə,

30 nda kəskadən jəmmə kəlanəm moye!» cani.

31 Wurawa rimannaye ye maləmba Attauraye-a rokko adəgai tiro rudu gənajagane amanjaro: «Am gadea cəkkaana, amma rakce kəlanju cəmoyiwawo!

32 Almasiwu Mai Israyilawuyedə kəskadən kərma jəpco, ruiyo tia kasaddiyo!» cani. Gəndewu yindi ti-a rokko jajaanadə ye Isaa rarayera.

Karmo Isaye

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Yah 19.28-37)

33 Kausu kəla dawu duwon, dunia nga təmje cələmbo walje, har sa yakku kajiriyero kiado.

‡ 15:23 15.23 awo laa mir cani - Karwun tiyi jau nəmdaye.

† 15:28 15.28 Ish 53.12

34 Sa yakku kajiriyedə Isa kowo dunoaro sapce: «Eloi, Eloi, lama sabaktani?» yeno, maananjudə «Alani, Alani, awiro wua kolsem?»

35 Am nadən dajanadə adəa fangeranniya, laanjaye: «Fannowo, Nawı Iliyaa bowoji!» yera.

36 Daji falnja cəgase leje soso ngoje diben comcombo ləpciye cuttuluwe karo lassiye Isaro sayeyeno. Tiye: «Nda kollowo, Nawı Iliya ise tia kəskadən cəsaya, ruiyo!» yeno.

37 Daji Isa kowo dunoaro sapce ro kirəmbo.

38 Sa adən juwa curo Fado Alayen§ dəganadə samən tamiya kəla cidiyannaro kudero farak yindiro kargadan.*

39 Kajalla sojiyaye fuwu Isayen daadadə jiri Isa bawojənədə kirunniya, tiye: «Jiremaro kam adə Tada Alayedəma!» yeno.

40 Kamuwa laa ye kuruwunin awo ania lawar-jai mbeji. Curonjan Meram Magdala-a Meram Yakuba Gana-a Josi-aye yanja-a Salomi-a.

41 Sa Isa cidi Galileyedən tia jaane banajagai. Koro kamuwa gade kada Isaa jaane Jerujalembə isana ye nadən mbeji.

Sittəra Isaye

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Yah 19.38-42)

42 Yim adə yim dabbarduye.† Wajiya yim tustuye nangaro, dunia kajiriyenniya,

---

§ 15:38 15.38 *Fado Alaye* - Na Alaro ambəttuwuye. Tidə Jerujalemnin kərga.

* 15:38 15.38 *juwa curo Fado Alayen dəganadə yindiro kargadan* - Barga karmo Isayen juwa na Ala-a tadoye gərajidə kargada, kərma jawal Ala-a tadoyedə kaada.

† 15:42 15.42 *yim dabbarduye* - Jəmma. Yim tustuyedə səbdu.

⁴³ Isuwu kam Arimatiyaye, ti curo majil-iswudäyen jauro kam kura ye, nodo bargaa Alayedäye kändenju gureji ye, na Gomna Bilatussero ridu bawoaro leje kamin Isayedäa tiro cadoro kiworo.

⁴⁴ Bilatus Isa nagatto bawojänadäa ajapce kajalla sojiyayedäa bowoje Isa tussäna wa bawojänadäro kiworo.

⁴⁵ Kajalladäyen Isa bawojänaro asuyenniya, kaminnjudäa Isuwuro kaino.

⁴⁶ Daji Isuwu leje lowowon batta linne ciwe kamindäa kaskadälan cäsäye battadän kəkərje kauri curo kauyen lajana laaro cakke sənaje ci kauridäyero kau kura təmbalyeyeno.

⁴⁷ Meram Magdala-a Meram Josiye yanju-a ye lawarjane na Isaa sənajanadäa kero.

16

Karmolan cidu Isaye

(Mat 28.1-10; Luk 24.1-12; Yah 20.1-10)

¹ Yim tustuye koyenniya, Meram Magdala-a Meram ya Yakubaye-a Salomi-a lejane kawudi kamin Isayedäro fidaaro kesiwo.

² Mawuye yim burwoyeyä* suwa ləp kəngal kiluwunniya, kauridäro leyera.

³ Kattenjan: «Wundu gäle ci kauridäyen kau kuradäa andiro təmbalji?» cani.

⁴ Amma kəla sapkeranniya, akko kau mafəndidə təmballada kero.

---

* **16:2 16.2** *mawuye yim burwoyeyä* - Ladu.

⁵ Kauridəro kasargaanniya, jairo laa kalwu bulla kəmboramnin napkada kero. Tia kerunniya, karwunja tai daje kamgada.

⁶ Jairodəye tayiro: «Bare karwundo kamdənni! Isa kam Najaratte ti kam kəskaro jajaanadəa manuwi. Ti na adən bawo, cijəna! Akko na tia sənajanadəa ruiwo!

⁷ Amma lenowo fuwuranju-a Biturus-aro: “Ti nayia burwonjane cidi Galileyero leji. Nayiro wulnjaanadə gai, nadən tia ruwi,” wulgənowo,» yeno.

⁸ Daji karwunja kamdəna kar kar lolojaiaro kauridən caluwe cagase leyera. Jairo rijana nangaro, wundumaro awima wuljaganni.

Isaye fuwuranju laaro fəleduwu
(Luk 24.36-49; Yah 20.19-23)

⁹ [Mawuye yim burwoyeyə suwa ləp karmolan ciyenniya, Isa burwon Meram Magdala kamu tilan sedan tulur dujənadəro fəleyaada.

¹⁰ Meram ye leje am calan Isa-a rokko dasaanadə karwukuttaro cesiridəa najiyeyə tayiro wulyeyeno.

¹¹ Amma Isa roaro waljəna ye, Meram tia curuna yero fangeranniya, njasarairo wayera.

¹² Ngawo adəyən jiri gaden Isa amnja yindi karaaro ledu cadidəro fəleyaada.

¹³ Tayi yindidə ye waldane amnja gapcanadəro wulyeyera, amma tayi yea njasarairo wayera.

Isaye fuwuranjua nodo
(Mat 28.16-20)

¹⁴ Koro fuwuranju mewun tilondə masəna cadi duwon, Isa tayi yero fəlediye kəla

njasarainambunja-a kəlakibbunja-ayen tayiro kikkado, dalilnjudə am ngawo cijənayen tia carunadəa njasarairo wayera.

¹⁵ Daji Isaye tayiro: «Dunia ngaro lenowo, kawuri kəji Alayedəa adamgəna sammaro wulgənowo!

¹⁶ Kam casarane tiro kasala caddənamadə njəkkawo cuwandi, amma kam njasarairo wajənamadə wowom Alaye tia cə dai.

¹⁷ Am casaranamadə akko alama rakcane cədidə: Cunilan sedanna dujai, təlamba gade bərin manajai,

¹⁸ kadi mukkon ngojai. Sum casaia, tayia lorujiwawo. Mukkonja am dondiro gənajagaiya, nanlewa cawandi,» yeno.

Isaye samero ledu

(Luk 24.50-53)

¹⁹ Kəma Isa mana adəa tayiro cəddənaye ngawon, tia samero caade kəmboram Alayen napkeno.

²⁰ Tayi ye lejane ndara yayero kawuri kəji Alayedəa wuljagai adəgai duwon, Kəmadə tayia banajiye alama kadan manadəa jirero tabbacciyi kərga.]

Kanuri Manga NT Translation
Kanuri, Manga: Manga Kanuri Translation (Portions)

copyright © 2018-2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kanuri, Manga)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 6 May 2025

c9559a71-f08b-5c68-a545-05813d16a08e